

ρά τὴν κοινὴν ὠφελείαν, ὅταν, περικυκλωμένος ἀπὸ ἐχθροῦς τῆς ἀρετῆς καὶ τῶν ἀνθρώπων, τολμᾷ νὰ ἀγαπᾷ τὴν ἀρετὴν καὶ τοὺς ἀνθρώπους, ὅταν καταφρονῇ καὶ τὸν προσδοκώμενον ἀπὸ τοὺς ἀπατεῶνας πόλεμον, καὶ τὴν ἀχαρισίαν ἢ τὴν ἀδιαφορίαν, τῶν ὁποίων σπουδάζει νὰ ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὴν ἀπάτην, τοιοῦτου ἀνδρὸς τίς ἔπαινος, τίς ἐπαινέτης, ἐμπορεῖ νὰ εὐρεθῇ ἄξιος; “

„Ὅτι ἡ φανέρωσις τῆς τέχνης ἐτάραξε πολὺ ὅλων τῶν Ἀσκληπιείων τοὺς ἱερούς, δὲν εἶναι ἀμφιβολία· ὅτι ἤθελαν βλάψειν, ἂν εἰδύνατο, τὸν φανερωτὴν αὐτῆς, οὐδὲ τοῦτο δέχεται ἀμφιβολίαν. Τοὺς κωμωδοὺς ἐκαταφρόνου ὡς βωμολόχους· οὐδὲ τοὺς φιλοσόφους ἔπρεπε νὰ φοβῶνται πολὺ, ἐνόσω οἱ φιλόσοφοι ἀρκαῦντο νὰ τοὺς κρίνωσι, χωρὶς νὰ ἐπιχειρῶσι νὰ ἰατρεύωσι μὲ φυσικὰ βοηθήματα, ὅσους αὐτοὶ ἐκαυχῶντο νὰ θεραπεύωσι μὲ θαυματουργίας. Ἐπειτα καὶ αὕτη τῶν φιλοσόφων ἡ κρίσις ἐγένετο πάντοτε μὲ συζολὴν μεταξὺ μαθητῶν ἢ φίλων· καὶ ἂν ἐτόλμα τις νὰ ὑψώσῃ τὴν φωνήν, οἱ πλάνοι εἶχον πᾶς νὰ τοῦ κόψωσι τὴν φωνήν, συγκαταριθμοῦντες αὐτὸν μὲ τοὺς ἀθέους. Ἄλλ’ ὅταν ὁ φιλόσοφος ἦναι τρόποντινα καὶ λειποτάκτης τοῦ κρατοπέδου τῶν πλάνων, ὅταν ἰατρύῃ καὶ αὐτὸς ἔξω τῶν Ἀσκληπιείων, καὶ ἀσφαλέςερα παρὰ τοὺς ἰατρεύοντας εἰς αὐτὰ· ὅταν κηρύττῃ φανερά, ὅτι οἱ γόνιτες ἀποδίδουσιν εἰς τοὺς θεοὺς καὶ αὐτὰς τὰς ἀπὸ τὴν ἀνόητον κατάχρισιν τῶν ἡδονῶν γεννωμένας ἀβρώσιας, καὶ ἐπαγγέλλονται νὰ τὰς ἰατρεύωσι μὲ θεῖα μέσα, ὄχι δι’ ἄλλο, πλὴν νὰ δοξασθῶσιν, ἂν ὁ ἀβρώσος ἀναλάβῃ τὴν ὑγείαν, νὰ ἔχωσι τί ν’ ἀπολογηθῶσιν, ἂν τὸν σείλωσιν εἰς τοὺς πλειοτέρους, ὅτι ἡ τὴν ὁποίαν ὑποκρίνονται εὐσέβειαν εἰς τοὺς θεοὺς, εἶναι καθαρά ἀσέβεια καὶ ἀθεΐα, ἐπειδὴ χωρὶς ἐντροπῆν, ἢ φόβον θεοῦ, ἀπέδιδαν εἰς τὸν θεὸν τὰς εἰς τὸ σκότος πλεκομένας μηχανάστων· εἰς τοιοῦτον φοβερὸν ἐχθρὸν, ὠπλισμένον μὲ ὅπλα λογικῆς, ποῖον ὄπλον ἔχει νὰ ἀντιβάλλῃ ἢ ἀπάτη; Ἄλλο δὲν μένει εἰς αὐτὴν παρὰ λιθοβολία, ξίφος, κώνειον, καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἀνόμου μάχης ἄνομα μέσα“.

Ὅλον τῆς αὐτῆς ἀξιολογῆσι τὸ ἀξιολογῆσι εἶναι τῆς νέας Ἑλληνικῆς εὐγλωττίας κάλλιπον ὑπόδειγμα. Τὰ ὅσα λέγει ὁ συγγραφεὺς, ἢμποροῦν προσφύεσθαι νὰ προσαρμοσθῶσιν καὶ εἰς

τὸν ἄνομον τῶν Σχολαστικῶν πόλεμον κατὰ τοῦ σοφοῦ καὶ ἐναρέτου τούτου ἀνδρός. . . . τοιαύτη εἶναι ἡ εἰμαρμένη ὄλων τῶν μεγάλων ἀνδρῶν !!!

Ἐξ αὐτοῦ τοῦ μίσους κατὰ τοῦ Ἴπκ. τῶν ἱερέων τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἐγεννήθη ἡ συκοφαντία, ὅτι πυρπολίσας τὸν ναὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἠναγκάσθη ὁ Ἴπκ. νὰ φύγῃ τὴν πατρίδα του Κῶ. Ταύτην τὴν ἄτοπον κατηγορίαν ἐξετάζει προλέγων. καὶ ἐν μὲ λανθάνει, ὅτι εἶναι τινες (πολλὰ ὀλίγοι, ἀλλ' εἶναι ὁμως) ἄνδρες ὑπὲρ τῶν ὁποίων ν' ἀπολογηταίτις λογίζεται τὸ ἴσον καὶ νὰ τοὺς ὑβρίζῃ καὶ τοῦ ὀλίγου τούτου ἀριθμοῦ εἶναι ὁ Ἴπκ. Καθὼς ἐξεναντίας εὐρίσκονται πολλοὶ, τοὺς ὁποίους ὅταν ἀκούῃ τις κατηγορουμένους μικρὸν ἢ μέγα τίποτε, ἐμπορεῖ, χωρὶς ἀπάτης κίνδυνου, νὰ φωνάξῃ μὲ τὸν κωμικόν.

Τούτου πᾶνυ τούργον, οὗτος ὁ τρόπος πανταχοῦ.

Ἀποδεικνύει αὐτὴν τὴν περὶ τῆς πυρπολίσεως συκοφαντίαν τρόπον τινὰ δικανικῶς δι' ὄλου ψευδῆν ἀπὸ Σελ. κβ' — μ. Ὅθεν ἐπιστρέφων πρὸς τοὺς ἀναγνώσας ἐξακολουθεῖ. „ Εἶμαι βέβαιος, ὁμογενεῖς σπουδασαὶ τῆς Ἰατρικῆς, διὰ τοὺς ὁποίους ἔκαμα τὴν μακρὰν ταύτην διήγησιν, ὅτι κανεὶς ἀπὸ σᾶς δὲν θέλει ὑποφέρειν νὰ καταπέσῃ εἰς τὴν τάξιν τῶν γοιτῶν ἰατρῶν ὅτι κανεὶς ἀπὸ σᾶς δὲν σπουδάζει τὴν τέχνην, οὔτε μὲ σκοπὸν νὰ γένη ἰατροποιός, οὔτε μ' ἐλπίδα ὅπως νὰ πλουτισθῇ ἀπ' αὐτῆν. Δὲν ἀμφισβῆλω, ὅτι πολλοὶ, ὡς ὁμογενεῖς τοῦ Ἴπποκράτους, φιλοτιμείσθε νὰ ὑψωθῆτε, ὡς ἐκεῖνος, εἰς τὸν ἔντιμον βαθμὸν τῆς τέχνης. Ἀλλ' ἴσως ἡ νεότης δὲν σᾶς ἔδωκεν ἀκόμη καιρὸν νὰ συλλογισθῆτε πρὶν ἀρχίσετε τὴν σπουδὴν αὐτῆς, ἢ καὶ σπουδάζοντες ἔτι, εἰς ποῖον ἐπικίνδυνον ἀγῶνα ἐκδύθητε. Ὁ κίνδυνος εἶναι, φίλοι νέοι, ἢ νὰ κατασαθῆτε ἄνδρες ἰσόθεοι, ἢ ἀνδράρια, καὶ αὐτῶν τῶν προφανῶς καταπατούντων τοὺς νόμους ἐξωλέερα.“

„ Ἐως πρὸ ὀλίγου, εἰς τὴν ταλαίπωρον ἡμῶν πατρίδα, καθὼς ἐβασίλευαν οἱ σχολαστικοὶ μὲ τὰ καλὰ γραμματικά, καὶ τὰ καλλήτεράτων φιλοσοφικά, οὕτως ἡ ὑγεία καὶ ζωὴ τῶν Ἑλλήνων ἦσαν εἰς τὰς χεῖρας ἢ παντάπασιν ἀνιάτρων ἰατρῶν, ἢ τῶν ὁποίων ἡ σοφία, ἂν καὶ εἰς τὴν φωτισμένην Εὐρώπην ἀποκτηθεῖσα, ἦτον ἀληθῶς σχολαστικῆ. Οἱ πλείότεροι ἐδιδάσκοντο τὴν μακρὰν ταύτην τέχνην, ὅχι μόνον εἰς πᾶσι μικρὸν καιροῦ διάστημα, καὶ εἰς τόπους τῆς Εὐρώπης,

ὅπου δὲν εἶχεν ἀκόμη προχωρήσειν ἢ οὕτως Ἰπποκρατικῇ Ἰατρικῇ, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐδιδάσκοντο χωρὶς προπαιδείαν, ἤγουν χωρὶς ὅσα ἐξανάγκης πρέπει νὰ ἴγνωρίζῃ, πρὶν τις διδαχθῇ τὴν Ἰατρικὴν, καὶ χωρὶς τὴν μιτῆσα τῶν χρησῶν ἠθῶν ἐλευθερίῳ ἀνατροφῆν. Ἐξ ἑνα λόγον, οἱ ἰατροί μας ἐμάνθαναν τὴν Ἰατρικὴν, ὡς ἤθελαν μάθειν καὶ ἄλλοτι τέχνης εἶδος, διὰ τὸ ἐλπίζομενον ἀπ' αὐτὴν κέρδος, τοῦτο μόνον διαφερόντες ἀπὸ τοὺς βαναύσους τεχνίτας, ὅτι ἀνημάζοντο Ἐξοχώτατοι.

„Ἀλλὰ σήμερον ἡ τύχη τῆς Ἑλλάδος (ἐμποροῦμεν νὰ τὸ καυχιηθῶμεν χωρὶς ἀλαζουεῖαν) δὲν εἶναι πλεον ὅποια ἦτον εἰς τῶν δυσυχῶν μας πατέρων τοὺς χρόνους κ. τ. λ.“

Παρασαινεῖ ἐπειτα τὸ δύσκολον ἐπάγγελμα τοῦ ἱατροῦ, καὶ ὅσους κόπους, φροντίδας, καὶ ἀηδίας πρέπει νὰ ὑποφέρει, ὅσις θέλει νὰ κατασαθῇ θερμότητος τῆς τέχνης ἐρασιῆς διὰ μόνον τὴν ἀγάπην τῶν ἀνθρώπων „Ἦν γὰρ παρῆ φιλοανθρωπία, πάρεσι καὶ φιλοτεχνίῳ“ Ἰπ. Παραγελλ. §. 5. Ἐξακολουθεῖ νὰ διδῇ ἄλλας πολλὰς Νεσορικὰς συμβουλὰς, αἱ ὁποῖαι πηγάζουσι ἐκ καρδίας φλογισμένης ἀπὸ ἄκραν φιλογένειαν.

Εἰς τὸ τέλος τῶν προλεγομένων, εἰς μίαν ὑποσημείωσιν, μεταφέρων τὸν λόγον ἀπὸ τοὺς σπουδαστὰς τῆς Ἰατρικῆς νέους πρὸς τοὺς Ἀρχιερεῖς, Προεσῶτας, Δημογέροντας ἢ καὶ Ἀρχοντας, λέγει „Ἐως τῶρα ἡ ὑγεία καὶ ζωίμας ἦτο δομένη πραγματεία εἰς τοὺς κατήλους ἱατροὺς διὰ τὴν κοινὴν ἀπαιδευσίαν τοῦ γένους. Ἦθελετε φριξεῖν, ἂν ἠξυέρετε ποῖα καὶ πόσα κακὰ συμβαίνουσι ἐξ αἰτίας τοιούτων ἱατρῶν“ ἐκ τῶν πολλῶν ὁμως ἀπαριθμεῖ ὀλίγατινα, συμβουλευῶν αὐτοὺς νὰ μιμηθῶσι καὶ εἰς τὰ περὶ Ἰατρικῆς, ὡς ἤρχισαν εἰς ἄλλας τινὰς ἐπισήμας, τὰ φωτισμένα ἔθνη, καὶ διδάσκων τίνι τρόπῳ δύνανται νὰ ἐξαλείψωσι ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα τοὺς Ἰατροκατήλους. Μετὰ ταῦτα ἐξακολουθεῖ „Ἐως ἐδῶ τὰ περὶ ἱατρῶν, τὰ ὅποια ἐτόλμησα νὰ φανερώσω, διὰ τὸν φόβον μήτινες ἀπὸ σᾶς δὲν τὰ ἐσυλλογίσθητε ποτέ. Ἀπὸ τοῦ νῦν, εἰάν ἀμελήτητε τὴν διόρθωσιν αὐτῶν (τῶν δεινῶν), ὅ,τι κακόν συμβῆ εἰς τὸ ἐξῆς ἀπὸ τὴν ἀμέλειαν, ἔνοχοι τοῦ κακοῦ δικαίως θέλετε λογίζεσθαι σεῖς. Πανιερώτατοι Ἀρχιερεῖς, ἐντιμώτατοι Προεσῶτες, Δημογέροντες ἢ καὶ Ἀρχοντες, ὁ λαὸς σᾶς τιμᾷ μὲ τοιαῦτα ἐπίθετα, διότι τὸ ἐπάγγελμά σας εἶναι ἡ φροντίς τῆς σωτηρίας τοῦ λαοῦ. Τοῦ Ἱερατικοῦ τὸ ἔργον δὲν

περιορίζεται εἰς τὸν ναὸν, οὐδὲ εἶναι ὀλιγώτερα τὰ χρεῖαν ἔχοντα διορθώσεως ἔξω τοῦ ναοῦ παρὰ τὰ ἔσω. Οἱ Προεξώτης δὲν ὠνομάσθησαν οὕτως, διὰ νὰ ζέκωσιν ὡς λίθινοι σῦλοι πρὸ τῶν ἄλλων, ἀλλὰ νὰ προσατεύωσι τὸν λαόν, προμθεύοντες ὅσα εἶναι ἀναγκαῖα εἰς τὴν εὐδαίμονιαν του, καὶ ἀπομακρύνοντες, ὅσα δύνανται νὰ τὸν βλάψωσιν. Οἱ Δημογέροντες, ἀπ' αὐτὸ τῆς γεροντίας τὸ ἔντιμον ὄνομα διδάσκονται, ὅτι χρεωσοῦν νὰ φροντίζωσιν, ὡς πατέρες τέκνων, τοῦ δήμου τὴν σωτηρίαν. Περὶ τῶν κατὰ πόλεις ὀνομαζομένων Ἀρχόντων, ἀπορῶ τί νὰ εἶπω. "Ἄν λαμβάνωσι τὸ ὄνομα ὡς εἰς τοὺς Πλουσίους χρεωσοῦμενον, πλανῶνται· ὅσις δὲν ἔχει εἰς τὴν ἐξουσίαν του ἀρχομένους, Ἀρχων δὲν εἶναι, καὶ ἂν ἔχη τοῦ Κροίσου τὸν πλοῦτον. Ἐμεινε νὰ τὸ νοήσωσιν ὡς συνώνυμον τοῦ Ἀρίστων· καὶ τοιαύτην ἔπρεπε νὰ ἔχη σημασίαν ἢ λέξις εἰς ἡμᾶς. "Ὅσοι ἔχουν ἦθη καὶ φρονήματα εὐγενέστερα παρὰ τοὺς ἄλλους, ὅσοι καὶ αὐτοὶ φωτίζονται, καὶ τὸν λαόν νὰ φωτισθῆ προνοοῦσιν, ὁποίας τάξεως, ἢ ἐπαγγέλματος καὶ ἂν ἦναι, εἰς ἐκείνους μόνους πρέπει νὰ ὀνομάζωνται Ἀρχοντες."

Δὲν σοχάζομαι νὰ εὐρεθῆτις, ὅσις ἤθελε νομίσει περιττὴν τὴν ἐπανάληψιν ὅλων αὐτῶν τῶν μακρῶν περικοπῶν. Αἱ νοθεσῖαι τούτου τοῦ σοφοῦ καὶ δευτέρου Νέσφορος ἐνθουσιασμένου ἀπὸ τὸν θεῖον τοῦ πατριωτισμοῦ ἐνθουσιασμόν, πρέπει ὄχι μόνον νὰ ἐπαναλαμβάνωνται συνεχῶς, ἀλλ', εἰ δυνατόν, καὶ νὰ ἐγχαραχθῶσιν εἰς ὅλους τοὺς σῦλους τῆς Ἑλλάδος τῶν πόλεων.

Εἰς τὸ τέλος τῆς παρούσης δευτέρας ἐκδόσεως ἐπρόσθεσεν ἐν τεμαχίῳ Ἰππ. ἐκ τῶν Παραγγελιῶν, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐφαντάσθησαν οἱ ἐξηγηταί, ὅτι ὁ φιλανθρωπος οὗτος καὶ ἀφιλοχρήματος ἰατρός, ὅσις ἐκαταφρόνησε τὰς καχυτάτας χρηματικὰς ὑποσχέσεις τοῦ Βασιλέως τῶν Περτῶν, συμβουλεύει τοὺς συντεχνίτας αὐτοῦ νὰ συμφωνήσωσι πρότερον μὲ τοὺς ἀρβάζους περὶ τῆς πληρωμῆς. Τοῦτο τὸ τεμαχίον εἶναι γραμμένον εἰς δύο σελίδας, ἢ πρώτη τῶν ὁποίων περιέχει τὸ κείμενον ὡς εὐρίσκεται εἰς τὰς ἐκδόσεις, ἢ δὲ δευτέρα κατ' ἀντικρὺ περιέχει τὸ κείμενον ἄριστα καὶ εὐεπιβόλως διαρθρωμένον, τὸ ὁποῖον φανερόναι ὅλον τὸ ἐναντίον, δηλαδὴ „Ἐπιμελεῖσθαι δὴ οὐ περὶ εἰσῆσις μισθοῦ“ καὶ ὄχι

„ἐπιμελεῖσθαι δεῖ οὖν περὶ ζάσιος μισθοῦ“, ὅπερ εἶναι προφανεσάτη ἀντίφασις τῶν προηγουμένων καὶ ἐπομένων. Κατ' αὐτὴν τὴν περίφασιν, λέγει ὁ σοφὸς Κοραῆς. „Δὲν εἶναι χρεῖά νά σᾶς εἶπω, ὅτι τῶν προγόνων ἡμῶν τὰ συγγράμματα αἰπέλαυσαν καὶ αὐτὰ τὴν κοινὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους δυστοχίαν. Ὅσα παντελῶς ἀφανίσθησαν εἶναι ἀσυγκρίτως πλειότερα ἀπὸ τὰ σωθέντα ἄλλὰ καὶ τὰ σωζόμενα ταῦτα, ὅλα χωρὶς ἐξαιρέσειν, ἐπεὶδὴ ἐπέρασαν ἀπὸ πολλῶν ἀντιγραφῶν ἀμαθῶν χεῖρας, γέμουσιν ἀπὸ ἀναριθμητὰ σφάλματα, ἐκ τῶν ὁποίων ἐδιορθώθησαν πλειότερα ἢ ὀλιγώτερα, κατὰ τὸ πλῆθος τῶν ἐκδόσεων, κατὰ τὴν κρίσιν καὶ δύναμιν καθενὸς ἐκδότου. Ἀλλὰ τῶν Ἱπποκρατικῶν βιβλίων τὰ γραφικὰ σφάλματα εἶναι τόσον πολυάριθμα, καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκδόσεων ἀκόμη τόσον μικρὸς, ὥστε πολλαὶ φράσεις τοῦ μεγάλου ἱατροῦ τούτου μένουσιν ἀκόμη ἀληθινὰ αἰνίγματα“. Διὰ ταῦτα πρέπει νά ἡναίτις πολλὰ προσεκτικὸς εἰς τὴν κρίσιν καὶ ἀνάγνωσιν τῶν Ἱπποκρατικῶν συγγραμμάτων, καὶ διότι πολλῶν ἄλλων συγγράμματα εὐρίσκονται ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Ἱπποκράτους (α).

Ἐκ Κωνσταντινουπόλεως 1817. Αὐγούστου 22.

Ἰωάννης Ραφῆς, Ἱατρός.

(α) Σχολ. Ὅλοι οἱ Κριτικοὶ δέχονται ἐκ συμφωνοῦ ὡς γνήσια Ἱππ. συγγράμματα 1 τοὺς Ἀφορισμοὺς, 2. Προγνωσικὸν βιβλίον, 3. Ἐπιδημιῶν βιβλ. α. καὶ γ. 4. Περὶ ἀέρων τόπων καὶ ὑδάτων (ἤθελεν εἶναι εὐχῆς ἄξιον, ἂν ὁ δεινὸς καὶ κριτικώτατος σοφὸς Κοραῆς ἤθελεν ἐκδώσει καὶ τὰ λοιπὰ προρρηθέντα γνήσια τοῦ Ἱππ. συγγράμματα, καθὼς τὸ περὶ ἀέρων, ὑδάτων καὶ τόπων. Ἡ Ἑλλάς καὶ μετ' αὐτῆς ὅλη ἡ σοφὴ Εὐρώπη θέλει εὐγνωμονήσει αἰωνίως διὰ τὴν γεννησομένην εὐεργεσίαν εἰς τὴν παλαιὰν φιλολογίαν καὶ κριτικὴν ἐπιστήμην). Ἀποβάλλου δὲ ὡς μὴ γνήσια ἐκεῖνα τὰ συγγράμματα, τὰ ὁποῖα δὲν συμφωνοῦν καθόλου μετ' ὅν γινώσκον τοῦ Ἱππ: χαρακτῆρα, τόσον διὰ τὴν μέθοδον, ὅσον καὶ διὰ τῆς λεκτικῆς τὸ ὀρθόν. ταῦτα εἶναι 1. ὁ Ὄρκος, 2. Παραγγελαί. 3. Νόμος. 4. Περὶ Ἀρχαίας Ἱατρικῆς. 5. Περὶ Ἰητροῦ. 6. Περὶ εὐσχημοσύνης. 7. Περὶ ἐγκατατομῆς ἐμβρύου. 8. Περὶ ἀνατομῆς. 9. Περὶ καρδίας. 10. Περὶ ἀδένων. 11. Περὶ ὄφιοις 12. Περὶ φαρμάκων. 13. Περὶ φύσιος ἀνθρώπου. 14. Περὶ Παρθενίων. 15. Ἐπιστολαί. Ὅλα ταῦτα τὰ βιβλία δὲν ἔπρεπε νά ἐκδοθῶσιν ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Ἱππ:, καὶ μ' ὅλον ὅτι ἐμπεριέχου ἔνθεν κακὰ ἔθεν ἀφορίμους τινὰς γινώσκοντες

Ἐπιστολὴ πρὸς Μολιέριον, γραφεῖσα διὰ ξέ-
λων Γαλλικῶν ὑπὸ Π. Φ. Μ. Οὐρσίνου, καὶ
ἰλευθέρως μεταφρασθεῖσα ὑπὸ Ἑλλη-
νόφρονος Σαλαμινίου.

Ἀκολουθία, ἡ μέρος τέταρτον.

Ὡς πρὶνταὶ βαθύνοες, καὶ παῖδες φιλοσόφων,
ἀπέλθετ', ἐξετάσατε πᾶσαν ἀνθρώπων τάξιν·
ἴδετε πλῆθος μέγιστον κολάκων ἀναίσχυντων,
οἵτινες θεραπεύουσι τοὺς βασιλεῖς ἐντέχνως,
καὶ κλαίουσι μετέπειτα τὰς συμφορὰς ἐκείνας,
ὡς περ αὐτοὶ ἐγένοντο πρωταίτιοι δολίως.
ἴδετε τὸν σχολαστικὸν τὸν κάκιον ἐκεῖνον,

σεις. Ὁ Γαληνὸς καὶ Ἑρωτιανὸς δὲν ἀναφέρουν τίποτε περὶ αὐτῶν, καὶ δὲν φαίνεται ὅτι τὰ ἐγνώριζον· ἄλλα δὲ συγγράμματα, τὰ ὅποια τινὲς μὲν τῶν κριτικῶν δέχονται ὡς γνήσια Ἰππ.: τινὲς δὲ ὡς νόθα, ἢ ὡς ἀτελεῖ ἀφημέ- να, ἢ ὡς συγθεμένα ἀπὸ τοῦ υἱοῦ του, ἐγγόνους καὶ τὸν γαμβρόντου Πό- λυθου, εἶναι τὰ ἐξῆς· 1, Κωϊκὰ Προγνώσεις. 2, Προρρήτικόν. 3, Ἐπι- δημῶν βιβλ. β', καὶ ζ'. 4, Περὶ διαίτης οἰσίων. 5, Ἐπιδημῶν βιβλ. ε. καὶ ζ'. 6, Περὶ τόπων τῶν κατὰ ἄνθρωπον· 7, Περὶ τροφῆς. 8, Περὶ κρι- σίων. 9, Περὶ κρισίων. 10, Περὶ χυμῶν· αὐτῶν δὲ κατώτερα εἶναι. 1, Περὶ νόσων. 2, Περὶ παθῶν. 3, Περὶ γυναικείης φύσεως. 4, Περὶ γυ- ναικείων. 5, Περὶ ἀφῶρων. 6, Περὶ φουσῶν· ἀπὸ αὐτῶν ὅμως μᾶλλον κατώ- τερα εἶναι τὰ ἐξῆς· 1, Περὶ Ἰερῆς νόσου. 2, Περὶ ὕγρων χρήσις. 3, Περὶ φύσεως ἀνθρώπου. 4, Περὶ ἐπταμήνου. 5, Περὶ ὀκταμήνου. 6, Περὶ οἰσίων φύσις. 7, Περὶ ἀρχῶν ἢ σαρκῶν. 8, Περὶ γονῆς. 9, Περὶ φύσις παιδίου. 10, Περὶ ἐπικυήσις. 11, Περὶ αἰμορροϊδῶν. 12, Περὶ διαίτης ὡ- γισινηῆς. 13, Περὶ διαίτης βιβλ. 3. 14, Περὶ ἐνυπνίων. Ὁ περίφημος Πινέλ- ος σιωπᾷ περὶ τῆς ἐξωτερικῆς Παθολογίας Ἱπποκρατικῶν συγγραμμά- των, καθὼς λ. χ. Περὶ τῶν ἐν κεφαλῇ τραυμάτων, Περὶ ἀγμῶν, Περὶ ἀρ- θρων, καθ' Ἰητροίον, Περὶ Συρρίγγων κ. τ. λ. Ἴδε Pinel Nosographie phi- losophique; methode d'étudier en Médecine.

ἄλογον λογιώτατον καὶ ὄντως Ἄρλεκίνου,
παράσιτον καὶ λαίμαργον, ὑποκριτὴν, ἀχρεῖον,
τὸν συμβουλευόντ' αὐθαδῶς Πάπας καὶ Πατριάρχας,
τὸν κολακεύοντ' ἀναιδῶς ἄρχοντας πατριάρχας,
τὸν ὑδριζὴν καὶ φθονῆρον, πικρόγλωσσον καὶ ψεύστην,
τὸν πονηρὸν καὶ δόλιον, τὸν ψευδοπατριώτην,
τὸν συκοφάντην τὸν σκληρὸν, τὸν ἄθλιον προδότην,
τὸν λεξιθήραν, τὸν σφυφόν, τὸν νέον Λεξιφάνην,
Αἰσχύλον ἀγοράζοντα καὶ τὸν Ἄριστοφάνην,
μηδόλως δὲ γινώσκοντα τίς εὔρε Κωμωδίαν,
τίς Διθυράμβους Βακχικούς, καὶ τίς τὴν Τραγωδίαν,
τὸν μικρολόγον, τὸν θρασύν, τὸν λεξοπαταγοῦντα,
τοὺς ἐναρέτους καὶ σοφοὺς βαρβάρως λοιδοροῦντα (1),
κατακυριευόμενον ὑπὸ δοξομανίας,

(1) Ἀξιοσημείωτα εἰσὶ τῷ ὄντι ἕσα λέγει ὁ ἀγγλικός τε Βολταί-
ρος περὶ τῶν ἀληθῶς πεπαιδευμένων. Ἴδου ἀντιγράφων τινα κατὰ λέξιν
ἐπ' ἐλπίδι κοινῆς ὠφελείας. „Les gens des lettres qui ont rendu
„ le plus de service au petit nombre d'êtres pensans répandus
„ dans le monde, sont les lettrés isolés, les vrais savans
„ renfermés dans leur cabinet, qui n'ont ni argumenté sur les
„ bancs des universités, ni dit les choses à moitié dans les académies;
„ et ceux-là ont presque tous été persécutés. Notre misé-
„ rable espèce est tellement faite, que ceux qui marchent dans
„ le chemin battu jettent toujours des pierres à ceux
„ qui enseignent un chemin nouveau. — Éclairez les hom-
„ mes, vous serez écrasé. Descartes est obligé de quitter sa
„ patrie, Gassendi est calomnié, Arnauld traîne ses jours
„ dans l'exil; tout philosophe est traité comme les prophètes chez
„ les juifs. — Le plus grand malheur d'un homme de lettres, n'est
„ peut-être pas d'être l'objet de la jalousie des pédans, la victi-
„ me de la cabale, le mépris des puissans du monde; c'est d'être jugé
„ par des sots (!!!). Les sots vont loin quelquefois, sur-
„ tout quand le fanatisme se joint à l'ineptie, et à l'i-
„ neptie l'esprit de vengeance. — L'homme de lettres est sans
„ secours; il ressemble aux poissons volans; s'il s'élève un peu,
„ les oiseaux le dévorent; s'il plonge, les poissons le
„ mangent. (Dictionnaire philosph., art Lettres.)

Σημ. τοῦ Μεταφρ.

συββάπτοντα ἢ γράφοντα μετὰ πολλῆς μωρίας (2),
 λαμπροφοροῦντ' ἐνίοτε ὡς κολοιοῦν ἀκρίτως,
 προσκαίρωσ μὲν κομπάζοντα, καὶ χαίροντ' ἀνοήτως,
 οὕτως δὲ, ὡς γραῖδιον ἀρσενικόν, γελοῖον,
 βάπτοντα καὶ τὸ γένειον, καὶ πρόσωπον ἀχρεῖον,
 δημοσιεύοντα κακῶς πρὸς ἡδονὴν φατρίας
 φυλλάδια τρισάβλια, πλήρη ἀναισχυντίας (3),

(2) Πόσην ἀγῆδιαν, τί λέγω, πόσην ἀγανάκτησιν προξενεῖ ὁ τοιοῦτος
 σχολαστικὸς εἰς τὰς φιλοκάλως ἀσχολουμένους ψυχὰς, ὡσάκις
 σπουδαίει καὶ κινεῖ πάντα λίθον ἵνα δεῖξῃ τρόπον τινὰ ὅτι ἐστὶν ἀ-
 ρεῖος, φιλόκαλος καὶ κριτικῆς βαθύνους! Ἄλλ', ὦ τῆς ζημίας!, ὁ πῆθη-
 κος μένει πάντοτε πῆθηκος. „Ἡ τῶν λέγων κρίσις (λέγει ὁ Κριτι-
 „κώτατος Λογγίνος) πολλῆς ἐστὶν ἀναγνώσεως τελευταῖον
 „ἐπιγένημα“. Πῶς δύναται λοιπὸν ὀρθῶς κρίνειν ὁ πάνυ ὀλίγα
 πάνυ ἀκρίτως ἀναγνοῦς; „Il y a bien des espèces d'ignorance;
 „la pire de toutes est celle des critiques“. Volt., Dict. phil.,
 art. Ignorance.

Τὸ περὶ Ἰηριτικῆς ἀξιόλογον πῆγμα (An Essay on Criticism) τοῦ
 ἀειμνήστου Ἀλεξάνδρου Πώπου ἀρχεται οὕτως·

‘T is hard to say, if greater want of skill
 Appear in writing or in judging ill;

τοῦτ' ἐστὶ· „Δύσκολον εἶναι ἀληθῶς ἵνα τις διορίσῃ
 Τίς ἐστὶν ἀμωσώτερος· ὁ κάκιον συγγράφων
 ἢ ὁ μωρῶς καὶ τολμηρῶς τὴν συγγραφεῖα κρίνον“.

Σημ. τοῦ Μεταφρ.

(3) „Ὁ σπουδαῖος καὶ τίμιος ἄνθρωπος, ὅταν κρίνῃ τοὺς ἄλλους, προσ-
 „έχει νὰ μὴ φανῇ μηδὲ σικὰ πάθους εἰς τὴν κρίσιντου! — Ἐξ ἐναν-
 „τίας ὁ διώκτης καὶ ὑποχονδριακὸς σχολαστικὸς, καὶ ὅταν λα-
 „λῇ περὶ ἄλλων, τῆς ψυχῆς του τὴν πικρίαν φανεροῖε“ καὶ ὅταν
 „γράψῃ, εἰς τὴν χολὴν αὐτοῦ βαπτίζει τὴν κάλαμον. Ἐὰν ὁ περὶ τοῦ
 „ὀποίου λαλεῖ ἢ γράφει, εἶναι τις ἀπὸ τοὺς ἀειμνήστους ἄνδρας, οὔτ' ἀπὸ
 „τῆς κρίτουμένην αὐτοῦ διαγωγῆν, οὔτ' ἀπὸ τοὺς σωζομένους λόγους δυσ-
 „ωπεῖται· ἀλλὰ διψᾷ νὰ τοῦ εὔρητι σαθρὸν, διὰ νὰ τὸν
 „κλονήσῃ“. Τὰ ἰσχυρὰ ταῦτα καὶ ἀληθῆστα λόγια ἐξῆλθον ἐκ τῆς
 εὐλικρινοῦς καὶ εὐαισθητοῦ καρδίας τοῦ ἕντος σοφοῦ, σεβασμίου καὶ ἐν-
 ἀρέτου Κοραΐ. (Μάρκ. Ἀντ. Προλεγ., σελ. κγ'—κδ.)

. . . . „Ἐπλήμον Ἕλλησ, πένθος οἶον εἰσορῶ

„Ἐξουσαν, ἀνδρὸς τσῦδέ γ' εἰ σφαλήσεται!“.

Σημ. τοῦ Μεταφρ.

L 1

τὸν διὰ τὴν ἀναίδειαν πολλὰκις βαπτισθέντα
ὡς περ Θερσίτην ἄτακτον, καὶ καταγελασθέντα,
καὶ ὁμως ὑπὸ δυνατῶν γελοίως κηρυχθέντα
Λουκιανὸν τοῦ ἔθνους του, ἄριστον λογογράφον (4)!

Ἴδετε τὴν καλλίμορφον καὶ ἄζατον γυναῖκα,
τὴν πτοουμένην μάλις πρὸς Ἰνδικὸν λαχοῦρι,
ἣτις πρὸς εὐχαρίστησιν τυραννικῆς καρδίας,
κ' ἐφήμερον λαμπρότητα, καρπὸν κενοδοξίας,
πτωχύνει τὴν ἐξάκουσον πόλιν τῶν Παρισίων·

Μιμήθητε τὸν Ζέφυρον, τὸν ἔρασην Χλωρίδος,
ὃς τις περιπλανώμενος εἰς δάση καὶ λειμώνας,
παρατηρεῖ τῆς ὑψηλῆς δρυὸς μεγάλους κλάδους,
καὶ τὸν περιπλεκόμενον κισσὸν εἰς τοὺς πλατάνους,
καὶ κρίνον τὸ λευκότετον καὶ εὖοσμον ἐπίσης,
τὸ ὑπερήφανον φυτὸν, τὸ κύπτον εἰς τὸ ὕδωρ,
καὶ ἀποβάλλον τὴν ὄσμην καὶ χρώματος τὴν λάμψιν
μετὰ τὴν ἐπανέλευσιν Ἡοῦς ῥοδοδακτύλου.

Εἰς τέλος δ' ἐπανέρχεσθε μετὰ φαιδρῶν προσώπου,
ἀφ' οὗ παρετηρήσατε τὸν βίον τῶν ἀνθρώπων·
ἦδη φλογίζεσθε δεινῶς ἔρωτι τοῦ συγγράφειν·
καθυποτάχθητε λοιπὸν εἰς τὸ τοιοῦτον πάθος·
ἂν ὁμως ὑπὸ φύσεως οὐκ ἔχετε τὸ δῶρον
τοῦ γέλωτος τοῦ εὐγενοῦς καὶ τοῦ ἐπιτιμῆδείου,
εἰάν τὸ ἄνθος τῆς χαρᾶς ἐνώπιον κακίας
πίπτῃ, καταμαραίνεται καὶ φθείρεται δι' ὄλου,
εἰάν τὰ λόγια ὑμῶν οὐκ ἔχουσι τὸ ἄλας
τὸ Ἀττικόν, τὸ σπάνιον, ἀλλ' ὁμως ἀναγκαῖον,
εἰάν αὐτὰ τὰ πρόσωπα, ἀντὶ τοῦ δρᾶν καὶ

πράττειν,
σκέπτονται, διαλέγονται, ἢ μόνον διηγοῦνται,

τότε, ὦ φίλοι ποιηταί, ἀφήσατε γευναίως

(4) Ὡς τῆς βλασφημίας! τοῦτό με ἀναμνησῆκε τὸ βλάσφημον ἐκεῖνο ζήτημα, „Τὲ εἶναι καλλίτερος ποιητῆς, ὁ Εὐριπίδης, ἢ Γεώργιος ὁ Πισῶ „δης“; (ἴδ. Κερρ. Προλεγ. Αἰς. σελ. λά.).

τὸν οἶκον τὸν λαμπρότατον τῆς χαροποῦ Θε-
 λείας

διότι αὐτὴ ἡ Θεὰ θέλει τὸν συγγραφεῖα
 οὐ μόνον ἐπιτίθειον θεωρητὴν ἀνθρώπων,
 ἀλλὰ καὶ φιλοφύλακτα καὶ πάντοτε ἀσεῖτον.

Ἄλλ' ὅμως ὁ παλμὸς αὐτὸς τῆς εὐγενοῦς καρδίας,
 αὐτὸς ὁ ἐνθουσιασμὸς, αὐτὸ τὸ μέγα κράτος,
 αὐτὸς ὁ γέλωσ ὁ καλὸς, ὁ πάντα ἐξυπνίζων,
 ἀποτελεῖ εἰς τὰς ψυχὰς ἐν γένει διαφορῶς,
 καθ' ὅσον ἡ διάθεσις ἑκάστου διαφέρει.

Ὅθεν ἀνάγκη τὴν φωνὴν τῆς φύσεως ἢ ἀκούσης,
 ἢ θέλης τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ καλῶς ἢ ἐπιτύχης.
 πρὸ πάντων δὲ τὴν δύναμιν καὶ κλίσιν τῆς ψυ-
 χῆς σου

ἐξέτασον προσεκτικῶς καὶ ἄνευ φιλαυτίας.

Ἐὰν δ' ὑπάρχῃς πλούσιος, εἰς λέξεις τὰς ἀσείας
 καὶ σπειρῆς ταύτας τυχηρῶς εἰς αὐλακὰς παντοίας,

Ῥεγνάρδου (5) οὕτως ὀπαδὸν ἑκάστος σὲ νομίζει·

(5) Ῥεγνάρδος, περίφημος δραματικὸς ποιητὴς, ἐγεννήθη ἐν Παρι-
 σίαις κατὰ τὸ 1647 ἔτος, καὶ ἀπέθανεν ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ, τῷ καλουμένῳ
 Grillon, πλησίον τῆς πόλεως Dourdan, ἐν ἔτει 1709. Ἐγένετο μιμητὴς
 καὶ ἀντίκλιχος τοῦ Μολιέρου· ἀλλ' ἐφάνη κατώτερος αὐτοῦ. Νομίζεται δὲ ἐν
 τῇ Γαλλίᾳ μετὰ τὸν Μολιέρου ἀξιολογώτατος πάντων τῶν κωμικῶν. „Qui
 „ne se plait avec Regnard (λέγει ὁ Βολταῖρος) n'est pas digne d'admi-
 „ter Molière“. Ἐκ τῶν κωμωδιῶν αὐτοῦ θαυμάζεται μάλιστα ἡ ἐπιγρα-
 φομένη Le joueur, καὶ ἐκείνη ἦτις ἐπιγράφεται Le Légataire uni-
 versel. Ἰδ. Annales Drammatiques, ou Dictionnaire des
 Theâtres, par une Société de Gens de Lettres; Paris,
 1808—1812; t. 8, p. 65., art. Regnard. — Ὁ Ῥεγνάρδος ἠγάπα εἰς
 ἄκρον τὰς περιηγήσεις ἐξ αὐτῆς σχεδὸν τῆς νηπιότητος· ὅθεν περιήλθε
 πρῶτον τὴν Ἰταλίαν· καὶ ἐπιστρέφων διὰ θαλάσσης ἐν Ἀγγλικῷ πλοίῳ, ἐ-
 λήφθη αἰχμάλωτος ὑπὸ πειρατῶν Ἀλγερένων, οἵτινες ἠγάγον αὐτὸν εἰς τὸ
 Ἄλγερ, καὶ ἐπώλησαν ὡς δούλον· ὃν δὲ ἄριστος κατὰ τὴν μαγειρικὴν τέ-
 χνην (ἣν ἐξήσκησε, διότι ἠγάπα τὰ κάλλιστα βρώματα) κατέστη εὐθὺς μά-
 γειρος τοῦ δεσπότη αὐτοῦ. Ἄλλα μετ' οὐ πολὺ ἐρασθεῖς τῶν παλλακίδων
 τοῦ αὐτοῦ ἄρχοντος καὶ ἀγαπηθεῖς θερμῶς ὑπ' ἐκείνων, καὶ τούτου γενομέ-
 νου γνωστοῦ τῷ κυρίῳ, παρεδόθη τοῖς βασιανικαῖς, καὶ ἔμμελλε κινρατομηθῆναι.

„καὶ ἤττον ἀπέχοντα ἔθνη, τὰ ὅποια διαφέρουν ἀπὸ τοῦς γείτονάς των κατὰ τὸ πρόσωπον, τὴν κρᾶσιν, τὰ ἦθη καὶ τὰ ἔθιμα“. Ἡ ἀπόκρισις εἰς ἓν τοιοῦτον πρόβλημα ἀπέβλεπε φιλοσοφόντινα ἔχοντα ἐνταυτῶ ἠνωμένους πολλὰς γνώσεις τῆς Φυσικῆς, τῆς Ἰατρικῆς, Ἠθικῆς καὶ Πολιτικῆς, ἐπιμονὴν δὲ ὄχι μικρὰν εἰς τὰς ποικίλους καὶ ἐπιπόνοους ἐρεῦνας, καὶ ὀξύνουν πνεῦμα, ὅπως διακρίνη, ποῖον εἶναι ἔργον τῆς φύσεως εἰς τὸν ἄνθρωπον, ἢ μόνον ἀποτελέσμα ἠθικῶν περιστάσεων. Οὗτος ὁ φιλόσοφος ἦν ὁ Ἴπποκράτης, καὶ ἡ ἀπόκρισις εἰς τὸ προβλήθην πρόβλημα εἶναι τὸ ἀξιολογώτερον τῶν αὐτοῦ συγγραμμάτων, τὸ περὶ ἀέρων, ὑδάτων, καὶ τόπων, τὸ ὅποιον ἐξέδωκεν ὁ σοφὸς Κοραῆς ἐν Παρισίοις κατὰ τὸ 1800. ἔτος μετὰ Γαλλικῆς μεταφράσεως, πολλῶν φιλοσοφικῶν καὶ ἐπιστημονικῶν σημειώσεων, καὶ σοφῶν προλεγομένων Γαλλισί, ὅπου ὁμιλεῖ διεξοδικῶς περὶ τῆς ἐπιρροῆς τοῦ κλίματος εἰς τοὺς ἄνθρώπους μετὰ πολλῆς εὐφραδίας καὶ ἐνεργείας, αἱ ὅποια χαρακτηρίζουν τὴν πολυμάθειαν τοῦ ἀνδρός. Κατὰ δὲ τὸ 1803. ὁ Ἴππεύς Högel Müller ἐξέδωκεν ἐν Βιέννῃ τῆς Αὐστρίας Γερμανικὴν μετάφρασιν τοῦτου τοῦ Ἴπποκρατικοῦ συντάγματος παρὰ Κ. Κοραῆ, χωρὶς ὅμως τὸ Ἑλληνικὸν κείμενον, ἀφήσας καὶ πολλὰς σημειώσεις, αἱ ὅποια εἶναι μόνον φιλολογικαί, τῶν δὲ ἰατρικῶν σημειώσεων ἐδιάλεξε μετὰ σπουδῆς τὰς ἀναγκαιοτέρας καὶ οὐσιαδεσέρας.

Τὴν πρώτην ταύτην ἔκδοσιν ἔκρινε κατὰ τὸ 1810 ἔτος τὸ Γαλλικὸν Πανεπιστήμιον ἀξίαν τοῦ προβληθέντος ἀπὸ τοῦ Κράτους δεκαετηρικοῦ βραβείου τῶν εἰς τὴν διάλεκτον καὶ φιλολογίαν ἀναγομένων συγγραμμάτων. Ἡ δὲ κρίσις τῶν σοφῶν τούτων ἀνδρῶν εἶναι κατὰ τὸν ἐξῆς τρόπον συνθεμένη. „Ἀξιολογώτερον ἀπὸ τὰ ρηθέντα συγγράμματα ὅλα εἶναι τὸ περὶ ἀέρων, ὑδάτων καὶ τόπων σύνταγμα, τὸ ὅποιον ἐξέδωκεν ὁ Κ. Κοραῆς μετὰ τὴν εἰς τὸ Γαλλικὸν μετάφρασιν. Τοῦτο τοῦ πατρὸς τῆς Ἰατρικῆς τὸ σύγγραμμα παρὰ πᾶν ἄλλο δεικνύει τὴν μεγαλόνοιάν του καὶ τὴν πολλὴν πείραν τὴν ὅποιαν ἀπέκτησε μετὰ τὴν παρατήρησιν. Κατὰ δυσυχίαν ὅμως τὸ σύνταγμα τοῦτο ὄχι μόνον δὲν σώζεται ὀλοκληρον, ἀλλὰ καὶ αὐτοῦ τοῦ σωζομένου πολλὰ περικοπαὶ εἶναι τόσον διεφθαρμένα, ὥς μίτε εἶναι δυνατόν νὰ ἀνα-

ἀλλ' ἐκ παρατηρήσεως καλῆς κ' ἐπιτηδεΐας
 γράφει εἰκόνας θανμαζῆς εἰς θρίαμβον θεάτρου·
 μεταχειρίζου εὐγενῶς τὴν τέχνην τοῦ γε-
 λοίου,
 καὶ μετὰ χάριτος πολλῆς τὸ κωμικὸν τοῦ λέ-
 γειν·
 καὶ οὕτω μετὰ γέλωτος διδάξεις τοὺς ἀνθρώ-
 πους,
 καὶ ὠφελήσεις ἅπαντας ἐκτὸς ἀμφιβολίας.
 Οὕτως, ὦ Μολιέριε, ἡ θανμαζήσου Μοῦσα
 τὰ δῶράτης διένεμεν ἐν πάσῃ ἀφθονίᾳ·
 καὶ φεύγουσα τὸ ὀχληρὸν ψυχρᾶς διδασκαλίας,
 ἰάτρειε τὰς τῶν θνητῶν μεγάλας ἀσθενείας·

ναί. Ο' δὲ ὕπατος τῆς Γαλλίας τοῦτο μάθων, ἐλύτρωσε τὸν δυστυχῆ ἀρ-
 χιμάγειρον τοῦτε θανάτου καὶ τῆς δουλείας διὰ παμπόλων χρημά-
 των, καὶ ἐπεμφεν αὐτὸν εἰς Γαλλίαν, ἔχοντα μεθ' αὐτοῦ τὴν ἄλυσον δι' ἣς
 ἦν ἐν τῇ φυλακῇ δεδεμένος. Τῇ δὲ 26 τοῦ Μαρτίου ἐν ἔτει 1681 ἀνεχώ-
 ρησε πάλιν ἐκ Παρισίων, καὶ περιῆλθε πᾶσαν τὴν Γαλλίαν καὶ Ὀλλάνδαν·
 κηκεῖθεν διέβη εἰς τὴν Δανίαν, καὶ ἔπειτα εἰς τὴν Σουηκίαν, ἧς ὁ βασι-
 λεὺς συνεβούλευσεν αὐτῷ περιελθεῖν τὴν Λαπωνίαν. Καὶ ἐμβαλὲς εἰς πλοῖον,
 ἀπῆλθε μετὰ δύο ἑταίρων Γάλλων μέχρι τοῦ Τορνεο, τελευταίας πόλεως
 τοῦ Ἀρκτικοῦ μέρους, κειμένης ἐν τῇ ἄκρᾳ τοῦ Βοθνικοῦ κόλπου
 (Golfe de Bothnie)· διὰ δὲ τοῦ ποταμοῦ Τόρνου διήλθε μέχρι τῆς Πε-
 πηγυίας θαλάσσης· καὶ μὴ δυνάμενος διαβῆναι περαιτέρω, ἐχάρμ-
 ξεν ἐπὶ πέτρας τοὺς ἐπομένους σέχους·

- „ Gallia nos genuit, vidit nos Africa ; Gangem
- „ Hausimus, Europamque oculis lustravimus omnem :
- „ Casibus et variis acti terrâque marique ,
- „ Sistimus hic tandem nobis ubi defuit orbis “.
- „ Γαλλία μᾶς ἐγέννησεν, ἡ Ἀφρικὴ μᾶς εἶδε·
- „ Γάγγην ἐθεωρήσαμεν καὶ Πώρου τὴν καθέδραν,
- „ Καὶ πάσας περιήλθομεν τὰς τῆς Εὐρώπης χώρας·
- „ Πολλὰ δ' ἐπάθομεν δεῖνα' ἐν γῆ καὶ ἐν θαλάσῃ,
- „ Καὶ τέλος ὡδ' ἐσάθημεν ἔνθα τὸ Κόσμου τέλος“.

Id. Dictionnaire Universel historique etc. (Paris, chez Prud-
 homme), art. Regnard.

Σημ. τοῦ Μεταφρ.

ὀλίγοι ὅμως λατρευταὶ Θεαλείας παιδροτάτης
διέτρεξαν τὸ σάδιον τῆς δόξης τῆς τοιαύτης.
ὄθεν τὸν σὸν διάδοχον τὸ θέατρον Γαλλίας
προσμένει ἔτι ἐν πολλῇ θερμότητι καρδίας.

Ἄλλ', ὦ εὐκλείας ἔρασα, ὦ φίλε τοῦ γελοίου,
ἢ καιμικὴ παιδρότης σου καὶ ἢ πολλὴ χαρὰ σου
ἔσω ὑπὸ φρονήσεως πάντοτ' ὀδηγουμένη·
γέλα καὶ παῖζε τὰ τερπνὰ μετὰ φιλοκαλίας,
πλὴν φεῦγε τὰς χυδαῖκὰς κ' αἰσχροῦς βωμολο-
χίας.

μὴ ἀγαπᾶς τῶν ἀμαθῶν ἐπαίρους τοὺς προσκαι-
ρους·

καὶ μὴ θελήσης πώποτε ἢ ἀρέσης πρὸς ἐκείνους,
οἵτινες κρίνουσι κακῶς καὶ πάντοτ' ἐσφαλμέ-
νως.

ἂν ὅμως σὲ ὑπερρικᾷ ἢ ματαιοφροσύνη,
καὶ θέλῃς ἢ ἀσφαινοῦσθαι ὑπ' ὄχλου τοῦ χυδαίου,
ἐξευτελίξεις βέβαια τότε τὸ πρόσωπόν σου
ἐνάπιον τῶν ἀπαθῶν κριτῶν τῶν φιλοκάλων,
καὶ παροξύνεις τὸν θυμὸν τῆς κραταιᾶς Θε-
αλείας.

ἣτις κολάζει αὐστηρῶς φίλους κενοδοξίας.

Ἄλλ' ὁ λαμπρὸς καὶ μέγας νοῦς ὅπως φιλοτιμεῖται
ἵνα φανῇ εὐάρεστος πρὸς ἄνδρας τοὺς λογίους,
καὶ πρὸς ἐκείνους μάλιστα, ὧν ἢ βαθεῖα κρίσις
ἐκτείνεται εἰς δράματα ἐν πάσῃ ἀσφαλείᾳ.
ναί, διὰ τούτους κοπιᾷ ἐν πλείσῃ καρτερίᾳ,
σπουδάζων ἔργοντι καινὸν καλῶς ἢ ἀκτελέσῃ,
καὶ διὰ τῆς σοφίας του πρὸς πάντας ἢ ἀρέσῃ·
δεικνύων τὴν ὑπόθεσιν μετὰ τῆς σαφηνείας,
καὶ τέχνης τὸ πολύπονον καλύπτων μετὰ τέχνης·
ταχέως, μετὰ τάξεως, συνάμα παρισάνων
τὰ ἦθη καὶ συμφέροντα ἐκάστου τῶν προσώπων·
πάνυ καλῶς δραματούργων, καὶ ἐν ταυτῶ ἐμφαίνων
ὅτι καὶ ἄλλα κρείττονα δύναται ἢ συγγράψῃ
θέλγων ψυχὰς ἐκ τῆς ἀρχῆς μέχρις αὐτοῦ τοῦ
τέλους

διὰ πολλῆς κομψότητος κ' ἑναρμονίου μέλους·

τῷ σωτηρίῳ δὲ σκοπῷ λύσεως τῆς καλλιῆς
ὑπὸ τοῖς καλλωπίσμασι φιλογελοίου Μούσης
δεικνύων νοῦν φιλόκαλον, ἐχθρὸν τῆς πονηρίας,
τῆς ἀρετῆς διδάσκαλον καὶ φίλον τῆς σοφίας·
καρδίαν δὲ εἰλικρινῆ καὶ φθόνου ἀνωτάτην,
ψυχὴν γενναίαν, σταθερὰν κ' εὐεργετικωτάτην·
καὶ τέλος ἔρωτα θερμὸν πατρίδος τῆς φιλτά-

της,
καὶ ζῆλον ἀξιώτατον ψυχῆς εὐγενεστάτης.
Ἐν Λονδίῳ τῇ 13. τοῦ Ἰουνίου, αἰσιζ'.
(Τὸ ἀκέλουθον μετ' οὐ πολὺ.)

Φιλολογικὴ Ἴστορία τῆς Ἑλλάδος.

Κύριοι Ἐκδόται τοῦ Λογίου Ἑρμοῦ!

Μετὰ τὴν τελευταίαν τοῦ ἀειμνήστου Φιλολόγου D'Ansse de Villoison ἡ πολυτίμος βιβλιοθήκη τοῦ σοφοῦ τούτου ἀνδρὸς ἐπωλήθη κηρυγματικῶς· τινὲς δὲ ὁμογενεῖς φιλόμουσοι, διατρίβοντες ἐν Παρισίοις κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον, ἐξεκένωσαν τὸ ἑαυτῶν βαλάντιον, ἀγοράσαντες τινὰ ἐκ τῶν βιβλίων τοῦ μακαρίτου· πρὸς δὲ καὶ κατὰ παραγγῆν τῆς Γαλλικῆς Διοικήσεως ἠγοράσθησαν πολλὰ καὶ ἐτέθησαν ἐν τῇ Βασιλικῇ βιβλιοθήκῃ τῶν Παρισίων, καὶ μάλιστα ἐν ἀντίτυπον τῆς Μετρικῆς τοῦ ἐλλογίμου καὶ χαρίεντος ὁμογενοῦς Ζηνοβίου Πάπ, οὗτινος τὴν φιλογένειαν καὶ τὰς λοιπὰς ἀρετὰς μαθάνων παρὰ τῆς φήμης, „ἦ δομαι καὶ τέρπομαι“. Ἐν δὲ τῇ ἀρχῇ τοῦ αὐτοῦ ἀντιτύπου γέγραπται τάδε :

„Τῷ φιλέλληνι καὶ πολυμαθεῖ κυρίῳ Caspar d'Ansse de Villoison Φιλίας μνημόσυνον ὁ Συγερανισῆς ἀνατίθεισιν“

1803, ἐν Βιέννῃ.

Z. Πάπ.

Πρὸς δὲ τούτοις, ἐν τῷ αὐτῷ ἀντιτύπῳ σάζεται προσκεκολλημένη ἐπισηλὴ αὐτόγραφος τοῦ φιλτάτου Ζηνοβίου

πρὸς τὸν σοφὸν Villoison, ἣν ἐγὼ πέρυσιν, ἐν Παρισίοις τὰς διατριβὰς ποιούμενος, οὐ μόνον εἶδον καὶ ἀνέγνων μετὰ χαρᾶς, ἀλλὰ καὶ ἀντέγραφα μετὰ προθυμίας. Νομίζω λοιπὸν καλὸν καὶ ὠφέλιμον τὸ κοινῶσαι τὴν καλὴν καὶ ὄντως Ἑλληνικὴν ταύτην ἐπιστολὴν διὰ τοῦ Λογίου Ἑρμοῦ, χάριν τῶν φιλογενῶν καὶ φιλομούσων· καὶ παρακαλῶ ὑμᾶς, ὦ Φίλατοί, ὅπως, πείσαντες τὸν μετριοφρονοῦντα μὲν, ἀλλὰ τῷ ὄντι πολυμαθεῖ Ζηρόδιον, καταστήσετε αὐτὴν διὰ τοῦ ὑμετέρου Ἀργειφόντου γνωσθῆναι τῇ Ἑλλάδι, ἀξίαν οὖσαν ψυχῆς Ἑλληνικῆς, καὶ ἐπαινεθεῖσαν, ὡς ἔμαθον, ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Villoison. Ἔχει δὲ ἡ ἐπιστολὴ οὕτως, ὡς ὁράτε κατωτέρω. Εὐτυχεῖτε!

Ἐν Λονδίῳ, τῇ κ' τοῦ Ἰουνίου, αἰσιζ'.

ὁ ὑμέτερος φίλος

Ἑλληνόφρων Σαλαμίνιος.

Τῷ πολυμαθεῖ, καὶ φιλέλληνι Κυρίῳ D'Ansse de Villoison,
Ζηρόδιος Κωνσταντίνου Παπῆ χαίρειν!

Τὸν Σοφὸν ἄνδρα, φίλον ἠγεῖσθαι δίκαιον, κἂν ἐκάς ναίῃ χθονός, τῷ ἐκ Σκηνῆς φιλοσόφῳ δοκεῖ. Καί γὰρ δέ Σε πά-
λαι, ὦ φίλη κεφαλή! φίλον ἠγούμενος ἡμέτερον, οὐ πάν-
τη ἄδικος εἶναι μοι δοκῶ· οὐ μόνον τ' ἄλλα Σε σοφὸν εἶναι
εἰδώς, καὶ ἐπισήμονα, ἀλλὰ καὶ μάλισθ' ἀπάντων φιλέλ-
λινα, καὶ οἰκτείροντα γένους Ἑλλήνων συμφορὰν καὶ ἀρ-
χαίας δόξης λείψανα· καὶ εὐεργέτην δέ Σε ἰδίᾳ ἐγνωκώς
ἐμὸν· πολλὰ γὰρ ἐγὼ τῶν σῶν ἀπονάμην χρυσέων συγ-
γραμμάτων, διατριβῶν τε, ὡς πολυμαθῶς συνέγραψας, ση-
μειωμάτων τε κριτικῶν, καὶ ἄλλων πολλῶν τε καὶ καλῶν
πονημάτων· ἄνδρα δεικνύντων σοφίης ἐπ' ἀκροισι γεγονό-
τα κατὰ τὸν Ἐμποδοκλέους λόγον, ἐν οἷς τε ὁ τοῦ κλεινοῦ
Συγγραφέως χαρακτήρ σαφῶς προεκλάμπει· ἦθος δηλονό-
τι μέτριον, ὄξύ κρίσεως, καὶ πλοῦτος εἰς ἅπασαν λόγου
ιδεάν. — Τούτοις τοίνυν θαρρῶν, ἐπισεῖλαι τέ Σοι ἐτόλμη-
σα, καὶ παῖδά Σοι ἐπιπέμψαι ἐμὸν, τὸ περὶ Μετρικῆς
σύνταγμα, ὃν πολλὰ πονήσας τοῖς Ἑλλησιν ἐκφέρειν ἐ-

„ Ἄνθη, καρποὺς καὶ τὸ γλυκὺ μέλι τῆς Πιερίας.
„ Ὅταν δ' αὐτοῦ οἱ ὀφθαλμοὶ, φωτὸς ἐξεριμένοι
„ Τὸ πάλαι, ἤδη δὲ πυρὶ λάμποντες θειοτάτω,
„ Ὑψοῦνται πρὸς τὸν οὐρανόν, κ' ἢ εὐλαλος κιθάρα.
„ Πείθεται εἰς τὸ πλῆκτρόντου, ἢ εἰς τὸν δάκτυλόντου,
„ Σιγῶσι τὰ Ἠλύσια, σιγαῖ Ὀρφεὺς ἐκεῖνος,
„ Ὑπερβαυμάζων καὶ αὐτὸς τὴν θείαν μελωδίαν“.

Ὁ ποιητὴς περιγράφει μετὰ πολλῆς χάριτος τὸ χαριέζα-
τον καὶ αἰδίου καταγώγιον τῶν δικαίων, μιμούμενος ἐνίοτε
τὸν Βιργίλιον καὶ τὸν Δάντην· ἀλλὰ ποιητικῶς τῇ ἀληθείᾳ.

Περὶ δὲ τῶν Βηίων ἴδε, ὧ Φιλόμουσε ἀναγνώσα (εἰ
χρεῖαν ἔχεις), Πλούταρχ. ἐν Καμίλλ., Τόμ. Α', σελ.
241, ἐκδ. Κορ. — Τὰς Σημ. τοῦ Du Theil εἰς τὸν Γαλλ.
Στράβ., Τόμ. Β, σελ. 171. — καὶ Le Grand Dictionnaire
géographique, historique et critique par De la Martinière,
ἐν λ. V e i i.

Ὁ ἀξιόλογος ποιητὴς Botta ἐφάνη ἐν ταῦτῳ καὶ ἰσοριο-
γράφος ἐπιτήδειος διὰ τοῦ περιφήμου ἐκείνου συγγράμμα-
τος τοῦ ἐπιγραφομένου „Storia de la Guerra de l'indipen-
„denza degli Stati Uniti d'America“. Τὸ πόνημα τοῦτο,
ὅπερ διαιρεῖται εἰς 4 Τόμ. εἰς 8ον, ἐτυπώθη ὡσαύτως ἐν
Παρισίοις (ἐνθα ὁ συγγραφεὺς διατρίβει πρὸ πολλοῦ), καὶ
πωλεῖται παρὰ τοῖς αὐτοῖς Rey et Gravier. Μετεφράσθη δὲ
εἰς τὴν Γαλλικὴν καὶ εἰς ἄλλας πολλὰς γλώσσας. Καὶ ἀναμ-
φιδόλως ἐκ τούτου μαθαίνει ὁ ἀγαπῶν τὴν ἰσορίαν πόσον μέγας
ἦν ὁ ἀθάνατος Washington κατὰ τὴν πολεμικὴν ἐμπει-
ρίαν, κατὰ τὴν φιλοσοφίαν, καὶ μάλιστα κατὰ τὴν
ἀρετὴν!

Ἐν Λουδίνῳ, τῆς καὶ τοῦ Ἰουνίου, αἰσιζ'.

Ἑλληνόφρων Σαλαμίνιος.

Μῦθος τοῦ Ζ. Λ.

Ἄλωπης καὶ Ἀιδῶν.

Ἡ Ἀιδῶν ἐκάθητο ἐν ὄρᾳ μεσημερίας
Ἐπὶ πλατάνου σκιεροῦ, γλυκέως κελαδοῦσα.

Εὐθὺς δὲ ὡς τὴν ἤκουσεν ἢ πονηρὰ Ἀλώπηξ,
Ἔτρεξεν, ἐπλησίασε καὶ εἶπεν· ὦ ψυχὴ μου!
Μὲ θέλγει ἡ μελωδικὴ καὶ λιγυρὰ φωνή σου·
ὄντως ἐκ τοῦ Ἀπόλλωνος σὺ ἔλαβες τὴν χάριν
τοῦ κελαδεῖν ἁρμονικῶς. Δοιοπὸν, πᾶρακαλῶ σε,
κατάβηθι, φιλότατιμου· θέλω νὰ σε φιλήσω
καὶ ἐν θερμότητι ψυχῆς νὰ σε εὐχαρισήσω.
Ἐπήκουσεν ἡ Ἀιδῶν μετὰ χαρᾶς μεγάλης
καὶ καταβαίνει κατὰ γῆς εἰς τὴν σκιάν τοῦ δένδρου.
Ἡ δὲ Ἀλώπηξ παρευθὺς σκληρῶς τὴν κατασχίζει,
λέγουσα· Ψάλτρια καλὴ καὶ εὐλαλὸς ὑπάρχεις·
πλὴν εἰς ἐμὲ, ὦ Ἀιδῶν, ἡ σάρξ καὶ τὰ ὄσα σου
εἶν' ἀληθῶς γλυκύτερα παρὰ τὴν Μουσικὴν σου.
Ὁ Μῦθος δηλοῖ!
Ἐν Δουδίῳ, τῆ κγ' τοῦ Ἰουνίου, αριζ'.

Παρεφράσθη αὐτοσχεδίως καὶ ἐλευθέρως
ὑπὸ Ἑλληνόφρονος Σαλαμινίου.

Ἐλλόγιμοι Ἐκδόται τοῦ Δογίου Ἐρμού.

Ἐλαβον κατ' αὐτὰς τὰς ἡμέρας τὸν φιλοφρόνως πεμ-
φθέντα μοι Δ. Βρ., καὶ σᾶς ὁμολογῶ ἀπείρους τὰς χάριτας.
Πολλοὶ τῶν ἐνταῦθα σοφῶν Γάλλων ἀνέγνωσαν μετὰ προσ-
οχῆς τὴν ἐφημερίδα ἡμῶν, καὶ παρὰ τὴν εἰλικρινῆ χαρὰν,
καὶ ἐπιβεβαίωσιν τῶν ὑπὲρ τοῦ Ἑλληνικοῦ ὀνόματος χρι-
στῶν ἐλπίδων των, κατεδέχθησαν οἱ φιλέλληνες ἄνδρες νὰ
φανερῶσασιν μετὰ πόνου ψυχῆς καὶ πρὸς ἐμὲ, καὶ εἰς πολ-
λοὺς ἄλλους ὁμογενεῖς πρᾶγμα, τὸ ὅποιον κρίνω ὠφέλιμον
νὰ κοινώσω εἰς ὅλην τὴν νεολαίαν, καὶ εἶθε νὰ τύχη ὅποιαν
καὶ παρ' ἡμῶν ἀποδοχὴν. — Ἄτοπον οὖν καὶ ἐναντίον κατὰ πάν-
τα τρόπον εἰς τὴν καθ' ἡμέραν ἐπὶ τὸ κρεῖττον ἐπιτεινομέ-
νην τοῦ γένους ὅλου σπουδῆν εὕρισκαν τὸν πάραρον πολ-
λῶν ἀγενεῖων μεираκίων συμβουλῆς εἰς τὸ κοινὸν ἔρωτα,
καὶ πρὸ πάντων τὸ ὡς ἀπὸ τρίποδος θεσπιῶδειν καὶ ἐπι-
κρίνειν ἢ κατακρίνειν τὰ πραττόμενα. Τὰ βαρὺ φορτίον, ἔλε-
γον, τὸ ὅποιον πολλοὶ ὑμῶν προκετῶς ἀναδέχεσθε τὴν σῆ-
μερον, ἦτον αὐστηρῶς ἀπηγορευμένον ἀπὸ τοὺς νόμους τῶν

πατέρων σας ὡς καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς ἀγχινοῦσάτους Ἄθηναιούς, εἰς τὴν χρυσοῦν ἐκείνην τοῦ χρόνου περίοδον, ἣτις ἐκπλήττει καὶ δὲν θέλει παύσει ἀπὸ τοῦ νὰ πληροῖ παραδόξου θαυμασμοῦ τὴν οἰκουμένην ἐφ' ὅσον σώζεται ἀμυδρὸς σπινθὴρ φωτός, καὶ τιμᾶται τὸ σεμνὸν τῆς ἀρετῆς εἶδωλον. Συμβουλή καὶ ἀδέκαστος κρίσις λέγεται, τιμᾶται, καὶ βάλεται ἀμέσως εἰς ἔργον, ὅταν πιγάζῃ ἀπὸ πολλῆν καὶ παικίλην τῶν πραγμάτων πείραν, ἀπὸ βαθείαν καὶ πολυχρόνιον τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας μελέτην, καὶ, ὅσάκις μάλιστα διευθύνεται πρὸς ἔθνος ὀλόκληρον, ἀπὸ τὰς φρένας ἀνδρός, τοῦ ὁποίου ἡ σεβασμία πολὺ ἔδωκεν ἀναντίρρητον μαρτυρίαν ἐμφριθοῦς παιδείας, καὶ τὸ κυριώτερον, ἤθους, τὸ ὅποιον οὐ δ' αὐτὸς ὁ Μῶμος δύναται νὰ τοξεύσῃ. Ἄλλως τὰ πάντα φλυαρία, καὶ ἀντὶ πειθοῦς ἐγείρεται γέλωσ ἀσθεσος. Ἐντεῦθεν ἐξηγεῖται τὸ πρεπόντως καὶ δικαίως προσφερόμενον σέβας καὶ ἡγάπη ἀπὸ ὅλους τοὺς Γραικοὺς εἰς πολλοὺς τῶν ἐνδοξῶσ σχολαρχοῦντων εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ἐντεῦθεν ἐξηγεῖται ὁμοίως καὶ ἡ κριτικὴ δύναμις τῶν προμάχων τῆς Κιβωτοῦ, ἣτις μέλλει ν' ἀποφέρῃ τὸ ἀριεῖον τῆς τελειότητος, ἐπειδὴ οἱ ἐργάται τῆς Κιβωτοῦ εἶναι πέντε, ὁ δὲ Ἑβραῖκος Στέφανος εἰς μόνος, εἰς ὁ Σνεϊδέρος! Ἐντεῦθεν ἡ ἄγροικος ζηλήτευσις ἀνδρῶν πλουτισάντων τὸ γένος μὲ πολλὰ χρήσιμα συγγράμματα, καὶ ἡ ἀμουσία τοῦ νὰ τοὺς κρίνωσι κατωτέρους καὶ αὐτῶν τῶν ἐνός χρόνου μαθητῶν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, καὶ ἡ θαυμασὴ σύγκρισις τῆς χαρᾶς τοῦ φιλισηύχου τῶν Μουσῶν προσάτου μὲ τὴν χαρὰν τοῦ Μενελαοῦ, τοῦ μένεα πνέοντος, καὶ φρονούντος

Αἵματος ἄσαι Ἄρηα ταλαύρινον πολεμιστήν.

Θέλετε ἐπιταχύνει τὰ μέγιστα τὴν ἀνάσασιν τῆς πατρίδος ὑμῶν, εἴαν, ἀντὶ νὰ καταναλίσκητε τὸν πολύτιμον χρόνον εἰς παιδαριώδη ψυχρεύματα, φιλοτιμηθῆτε νὰ εἰσφέρητε εἰς τὸ κοινὸν πραγματικὴν τινὰ ὠφέλειαν· εἴαν, ἐμπιστεύσαντες τὴν ἀνωτάτην τῆς συμβουλῆς φροντίδα εἰς τοὺς ὀλίγους ἀληθεῖς ὑμῶν Νέσσορας, σπουδάσῃ ἕκαστος νὰ πολλαπλασιάσῃ τὰ εἰς τὸν γενικὸν ἐξευγενισμόν προσφυῇ μέσα· θέλετε δὲ συνεργήσει εἰς τοῦτο, ἂν πρὸς τὸ παρὸν, εὐχαρισθηῆτε νὰ μεταφέρητε εἰς τὴν γλώσσαν σας τὰ κατὰ διαφόρους καιροὺς ἐκδοθέντα καὶ ἐκδιδόμενα περὶ διαφορῶν ὑποθέσεων

κλασσικά ροιχειώδη συντάγματα· ἂν μετ' ἐπιμελείας μεταφράσῃτε τὰ ἀξιολογώτερα τῶν Ἀκαδημιῶν Ἰπομνήματα, καὶ κυρίως ὅσα ἀναπτύσσουσι τὰ Ἑλληνικὰ πράγματα, ἀρκούμενοι νὰ ὑποσημειώτε, ὅταν ἡ χρεία τὸ ἀπαιτῇ, ὅσα ἢ ἐξεπίτιδες παρελείφθησαν ἀπὸ τοὺς πατέρας τῶν μεταφραζομένων ποιημάτων διὰ τὸ σέβας τῶν σοφῶν, ἐνώπιον τῶν ὁποίων ἀνεγνώσθησαν, ἢ διὰ τὰς προϋποτιθεμένας εἰς τὸ ἔθνος των γνωσὰς ιδέας, ἢ τέλος ὅσα νεώτεροι ἄλλοι ἀνεκάλυψαν. — Καὶ τῶ ὄντι τίς ἐξ ἡμῶν (ὁ λόγος δὲ εἶναι ἐνταῦθα, καθὼς καὶ ἀνωτέρω περὶ τῶν σπουδασῶν νέων) φλογιζόμενος ἀπὸ ἀληθῆ πατρίδος ἔρωτα, καὶ θέλων νὰ βοηθήσῃ τοὺς προτρεπομένους νὰ ρίψωσι τὰ ράκη αὐτῶν ἀδελφούςτου, δύναται νὰ φαντασθῇ, εἰ μὲν δι' ἡλίθιον φιλομάϊαν δὲν τυφλάττει ὀλοτελῶς, ὅτι θέλει ἐξυφάνει φιλολογικὸν ἢ ἐπισημονικόν τι ἐπιτυχέστερα τῶν κατὰ τὴν κοινὴν δόξαν δοκίμων συγγραφέων; Τίς ἀγνοεῖ ὅτι καὶ αὐτοὶ οὗτοι οἱ μεγάλοι νόες, προτοῦ νὰ συγγράψωσιν ἴδιον, ἐξισκήθησαν εἰς τὴν μετάφρασιν, καθὼς οἱ προπάτορες ἡμῶν εἰς τὴν ἐπαναλειμμένην ἀντιγραφὴν, φροντίζοντες, ὡς φαίνεται, ἵνα συνοικειωθῶσι πρότερον μὲ τὸν ὀρθὸν τοῦ συλλογιζέσθαι τρόπον, καὶ μὲ τὴν εὐτυχῆ λέξιν ἐκείνων; Ἦθελον δὲ, ἵνα μὴ ψευδῶμεθα τοῦ σκοποῦ ἡμῶν, ὄντων ἐςερημέναν τῆς ἀπαιτουμένης ἐμπειρίας, νὰ ἐρωτῶμεν, πρὶν βιάσωμεν τὸν κάλαμον, τὴν γνώμην τῶν πεπαιδευμένων καὶ ἐναρέτων ὁμογενῶν, καὶ οἱ τοιοῦτοι, ἂν καὶ ὀλίγοι, δὲν λείπουσι βέβαια ἀπὸ τὰς μητροπόλεις τῆς σοφῆς Εὐρώπης. Οἱ εὐρισκόμενοι, παραδείγματος χάριν, εἰς Παρισίους ἔχομεν ἀσφαλεῖς καὶ ἀγαθοὺς ὀδηγοὺς τὸν φιλόσοργον ἀπάντων πατέρα τὸν σοφὸν Κοραῖν, τὸν φίλον Νικολόπουλον, τοῦ ὁποίου ὁ πατριωτισμὸς, ἡ ἀγαπητὴ μετριοφροσύνη, καὶ τὸ εὐπροσήγορον ἐρίζουσι θαυμασίως περὶ τῶν πρωτείων μὲ τὴν εἰς τὰ φιλολογικὰ δεινότητα. Πειπισμένος, φίλοι ἐκδῶται, ὅτι πρὸς τοῖς ἄλλοις, καὶ τὸ μέσον τοῦτο δύναται νὰ πράξῃ ἐν τάχει τὸν πολισμὸν ἡμῶν χαίρετε!

Ἀπὸ Παρισίους τῆ 20. Ἰουνίου.

Ἀθανάσιος Πολίτης.

Ἀ π ἄ ν τ η σ ι ς .

Ὁ ἀπὸ 19. Αὐγούστου 1817 ἀρ. 29. Φιλελ. Τηλεγράφησ περιέχει ἄρθρον τοῦ κυρίου Σκούφου περὶ τῆς διὰ σίχων παραφράσεως τῆς Ὀμήρου Ἰλιάδος παρὰ τοῦ κυρίου Γ. Ρουσιπιάδου, ὅπου γίνεται καὶ ἡ ἀκόλουθος ὑποσημείωσις τοῦ ῥηθέντος Σκούφου:

„Ερωτᾶται, διατὶ ἐν ᾧ ὁ φιλολογικὸς Ἄγγελός μας
„λαμβάνει φροντίδα, νὰ μᾶς κηρύττῃ τὰ νέα ποιήματα,
„μὲ ὅσα ἡ φιλολογία τῶν ξένων ἔθνων πλουτίζεται καθ’
„ἡμέραν, οὔτε λέξιν κἂν ἀναφέρει περὶ τῶν ἐθνικῶν φι-
„λολογικῶν προϊόντων μας; εἶναι τάχα ἀπὸ περισσεῖαν
„ΠΑΤΡΙΩΤΙΣΜΟΥ; ἐκ παραδρομῆς; ἐξ ἀμελείας ἢ ἐκ κα-
„ταφρονήσεως; βέβαια ἢ ἀπόκρισις δὲν ἀνήκει εἰς ἡ
„μᾶς.“ (!!)

Βέβαια ἢ ἀπόκρισις ἀνήκει εἰς ἡμᾶς, κύριε Σκούφε, καὶ ὅχι εἰς Ἐσᾶς! Ἀλλὰ τί νὰ σ’ ἀποκριθῶμεν, ἀφ’ οὗ ἡ πρότασις τῆς ἐρωτήσεώς σου αὐτὴ καθ’ ἑαυτὴν εἶναι ψευδής; Ἡ πρότασις σου εἶναι, πῶς νὰ μὴ κηρύττωμεν τὴν ἔκδοσιν ἐθνικῶν προϊόντων· ἀλλ’ οἱ λοιποὶ ἀναγνῶσαι τῆς ἐφημερίδος μας, παρεκτός τῆς κηρύξεως ἄλλων πολλῶν νεοφανῶν συγγραμμάτων ἀλλοτρίας φιλολογίας, ἀνέγνωσαν καὶ εἰδήσεις νεοφανῶν βιβλίων τῆς σημερινῆς μας φιλολογίας, καὶ καταλόγους τῶν κατὰ καιροῦς ἐν Βιέννῃ καὶ Βενετία τυπωθέντων βιβλίων, καὶ ὅταν ἀναγνώσης καὶ σὺ μὲ περισσοτέραν προσοχὴν τὸν Ἑρμῆν, θέλεις μόνος θαυμάσει, πῶς ἐτέλμησες δημοσίως νὰ κηρύξῃς, ὅτι ὁ Ἑρμῆς οὔτε λέξιν κἂν ἀναφέρει περὶ τῶν ἐθνικῶν φιλολογικῶν προϊόντων μας!

Μήπως ζητεῖ ὁ Κ. Σκούφος μὲ τὴν ἐρώτησίν σου νὰ μάθῃ τοὺς λόγους, δι’ οὓς ἀνεβάλλαμεν μέχρι τοῦ νῦν εἰς τὸν Ἑρμῆν τὴν κήρυξιν τοῦ, περὶ οὗ ὁ λόγος, ποιήματος; Τούτους, ἂν καὶ περιττούς, ὡς προμαντευομένους ἀπὸ τοὺς φρονίμους, ἐπειδὴ τὸ ἔφερον ἢ περίσασσις, ἄς τοὺς εἴπωμεν. Ἐνομίσαμεν καὶ νομίζομεν δύσκολον ἐπιχείρημα τὴν ἀνάλυσιν τῆς παραφράσεως τοιοῦτου θαυμασίου ποιήματος, οἷον εἶναι ἡ Ὀμήρου Ἰλιάς. Ὅτι εἶναι δύσκολον τὸ ἐπιχεῖρη-

μα, μόνος ὁ κύριος Σκουῖφος δὲν δύναται νὰ τὸ φαντασθῆ· διότι ἀπέδειξε πόσον εὐκολον εἶναι νὰ αἰσθανθῶμεν τὴν ἀξίαν τοῦ πονήματος (ὡς λέγει) ἀπὸ μόνην τὴν βιογραφίαν τοῦ παραφραστοῦ, ἀπὸ μόνην τὴν ἀντιγραφὴν τινῶν ἀποσπασμάτων τοῦ Ἐπιγράμματος καὶ τοῦ ὕμνου αὐτοῦ εἰς τὴν Ἑλλάδα, χωρὶς νὰ μᾶς ἀναφέρῃ οὔτε λέξιν κἄν ἀπὸ τὴν κρινομένην παράφρασιν. Ἀνεβάλλαμεν λοιπὸν τὸν καιρὸν τῆς κηρύξεως, ἐλπίζοντες νὰ λάβωμεν παράτινος τῶν ἀληθῶς πεπαιδευμένων τοῦ Γένους κρίσιν ἀξίαν τῆς παραφράσεως τῶν Ὀμηρικῶν ποιημάτων. Ἐπειδὴ κρίσιν, οἷα εἶναι ἡ τοῦ κυρίου Σκουῖφου, γέμουσαν διλαδὴ λέξεων κενῶν, ἐπιφωνημάτων, καὶ σημείων θαυμασικῶν, ἦτον εὐκολον καὶ εἰς ἡμᾶς καὶ εἰς καθένα νὰ γράψῃ. Οἱ λόγοι οὗτοι μᾶς φαίνονται ἰσχυρώτατοι διὰ νὰ καταπεισῶσι πάντα τίμιον ἄνθρωπον, ὥστε νὰ μὴν ὑποθέσῃ ἄλλας αἰτίας τῆς σιωπῆς μας. Ὁ καλὸς Σκουῖφος ὅμως, ἐν ᾧ γελοῖως μᾶς ἐγκαλεῖ διὰ τὴν γενικὴν ἀποσιώπησιν τῶν νεοφανῶν τῆς φιλολογίας μας προϊόντων, τολμηρῶς καὶ εἰρωνεύεται ὑποθέτων αἰτίας καθαπτομένης τοῦ ἡμετέρου χαρακτῆρος· καὶ οὕτως ὄχι πλέον γελοῖως, ἀλλ' ἀναιδῶς καὶ συκοφαντικῶς τολμᾷ νὰ ἐμπαίξῃ εἰς τὴν φιλοπατρίαν μας, τὸ μένον γλυκὺ αἶσθημα, τὸ ὁποῖον καυχώμεθα ὅτι ἔχομεν πρὸς τὴν φίλην ἡμῶν πατρίδα. Δίκαιον ἦτον νὰ ἐρωτήσωμεν καὶ ἡμεῖς τὸν καλὸν Σκουῖφον, ποῖοι εἶναι οἱ λόγοι του, διὰ τοὺς ὁποῖους περιπαίξει τὸν πατριωτισμὸν μας; Ἄλλ' ἐπειδὴ καὶ δὲν ἀμφιβάλλομεν, ὅτι ἡ ἀπόκρισίς του θελεῖ εἶναι καθὼς καὶ ἡ ἐρώτησις τῆς ὑποσημειώσεώς του, τὸν ἀπαλλάττομεν μετὰ χαρᾶς ἀπὸ τὴν ἀμυχανίαν ταύτην, καὶ τοῦ συμβουλεύομεν εἰς τὸ ἐξῆς νὰ μὴν εἰρωνεύεται δημοσίως τὴν τιμὴν τῶν ἀνθρώπων μετὰ τὴν αὐτὴν εὐκολίαν, μετὰ τὴν ὁποῖαν νομίζει ὅτι ἔδωκεν εἰς τὸ κοινὸν ἀνάλυσιν τῆς παραφράσεως τῆς Ἰλιάδος.

Οἱ ἐκδέται τοῦ Α. Β.

γνωσθῶν. Ἀπὸ τούτους πολλοὺς Λατίνους καὶ Γάλλους μεταφρασὰς τοῦ συγγράμματος τούτου, ὅσοι ὄντες ἰατροὶ, ἐνόουν τὴν ὕλην, δὲν εἶχον ἰκανὴν κρίσιν καὶ ἰδέαν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης διὰ νὰ καταλάβωσι καλὰ τὸ κείμενον· ὅσοι δὲ πάλιν ἦσαν μόνον φιλόλογοι, καὶ ὄχι ἰατροὶ, δὲν ἐνόουν τὴν ὕλην· καὶ ἐκ τούτου προέρχεται τὸ νὰ γέμωσιν ἀπὸ λάθῃ ὅλαι αὐταὶ αἱ μεταφράσεις. Ἡ μόνη μεταξὺ τῶν πολλῶν, ἃν καὶ αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἰκανῶς ἔλλειπῆς, ὀλιγώτερον ἔμωσ ἀπὸ τὰς λοιπὰς, καὶ προκριωτέρα καὶ ἀπὸ αὐτὴν τὴν κατὰ τὸ 1787. ἐκδοθεῖσαν μετάφρασιν τοῦ κυρίου Μαγνάνου Βασιλικοῦ Ἰατροῦ, εἶναι ἡ τοῦ Δακίερου. Τοῦ δὲ Κ. Κοραῖ καὶ ἡ μετάφρασις προξενεῖ ἰκανὴν ἀφέλειαν καὶ εἰς τὴν Ἰατρικὴν, καὶ Κριτικὴν ἐπιστήμην, καὶ αἱ σημειώσεις του δίδουν πολὺ φῶς καὶ σαφήνειαν εἰς ὅλον τὸ σύγγραμμα· ἅπειρα μέρη τοῦ συγγράμματος τούτου καὶ ἐδιόρθωσεν ἐπιθολώτατα καὶ ἐξήγησε κάλλιχα· διὰ τὴν εὐφυῆ του κρίσιν εἶναι καὶ εἰς τὰς εἰκασίας εὐστοχώτατος, καὶ κατὰ πάντα σαφέστατος· αἱ φιλολογικαὶ του σημειώσεις πολυαριθμοὶ οὔσαι καὶ ἐκλεκταὶ καθιστάνουσι καὶ περιεργον καὶ διδακτικὴν ὅλου τοῦ συγγράμματος τὴν ἀνάγνωσιν. Περὶ δὲ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ λόγου ἀγκυλὰ καὶ μετριοφρονῶν ὁ Κ. Κοραῖς λεγεί εἰς τὰ προλεγόμενά του „ὅτι εὐκόλως ὁ ἀναγνώστης θέλει ἐννοήσῃ, ὅτι ὁ μεταφραστής εἶναι ἀλλόγλωσσος καὶ ὀλίγον ἔμπειρος τῆς Γαλλικῆς γλώσσης“ μὴ ὅλον τοῦτο ὄχι μόνον κάμμίαν τραχύτητα δὲν ἔχει ὁ λόγος του, ἀλλ' εἶναι καὶ εὐχῆς ἄξιον, ὅτι ὅλοι οἱ πεπαιδευμένοι Γάλλοι, ὅσοι μάλιστα καταγίνονται εἰς τὴν φιλολογίαν, νὰ γράφωσι τίσον καθαρά, ὅσον ὁ σοφὸς Κοραῖς κ. τ. λ.“

Τοῦτο τὸ περίφημον Ἱπποκρατικὸν σύγγραμμα διαίρεται εἰς ἕξ κεφάλαια, ἕξ ἃν τὸ πρῶτον εἶναι εἰσαγωγή, εἰς τὴν ὁποίαν συμβουλεύει ὁ Ἱπκ. τὸν ἰατρὸν, ὅς τις θέλει νὰ κάμῃ ὀρθῶς ἀναζητήσεις εἰς τὴν Ἰατρικὴν, νὰ ἐνθυμηθῇ τὰς ὥρας τοῦ χρόνου, ἔπειτα τοὺς ψυχροὺς καὶ θερμοὺς ἀνέμους ἐν γένει, καὶ τοὺς ἐπιχωρίους μερικῶς εἰς πᾶσαν χώραν· πρὸς τούτοις πρέπει νὰ γνωρίσῃ τὰς δυνάμεις τῶν ὑδάτων, ἐπειδὴ καθὼς διαφέρουν κατὰ τὴν γεῦσιν καὶ βαρύτητα, οὕτω καὶ ἡ δυνάμις των εἶναι διαφορετικὴ· ἔπειτα τὴν τοπογραφικὴν θέσιν τῶν πόλεων, ὅπου μέλλει νὰ μεταχειρι-

ἘΝ ΔΕΛΦΟΙΣ.

Περὶ τῆς ἐξακολουθήσεως τῆς Ἐκδόσεως

τοῦ

ΛΟΓΙΟΥ ἙΡΜΟΥ.

Ὅτι ὁ Λόγιος Ἑρμῆς, ὡς φιλολογικῆ τοῦλάχιστον ἐφημερίς, εἶναι φαινόμενον ἀφέλιμον εἰς τὸ Γένος, τοῦτο δύναται νὰ ἀρνηθῶσι μόνον οἱ μισόκαλοι καὶ οἱ φιλάρχαιοι. Τὴν ἐξ αὐτοῦ ἀφέλειαν ἐπιθυμοῦντες νὰ διατηρησώμεν εἰς τὸ Γένος, ὡς ὄργανα ἡμεῖς τροποντινα, ἀναδεχόμεθα καὶ ἀνακηρύττομεν τὴν ἐκδοσιν αὐτοῦ καὶ εἰς τὸ ἐρχόμενον ἔτος. Πρὸς τοῦτο δὲ καταφεύγομεν πάλιν εἰς τὴν φιλογένειαν καὶ φιλοκαλίαν τῶν ὁμογενῶν, καὶ παρακαλοῦμεν διὰ τῆς προθύμου αὐτῶν ἀδράς χρηματικῆς συνδρομῆς, καθὼς μέχρι τοῦδε, οὐτῶ καὶ εἰς τὸ ἐξῆς, νὰ μᾶς συνεργήσωσιν εἰς τὸν εἰρημένον ἐξάπαντος ὄχι βλαβερὸν σκοπὸν, καὶ νὰ βεβαιώσωσι πάλιν τὸν ἔμφυτον αὐτῶν εἰς τὰ καλὰ καὶ ἀφελίμα ἔρωτα, εἰς τὸν ὅποιον καὶ ἄλλα καλὰ καὶ ὁ Λόγιος Ἑρμῆς χρεώσεται τὴν συζασιν καὶ τὴν μέχρι τοῦδε διατηρησίν του, ἐφ' ᾧ καὶ ἐμολογεῖ ἐκ μέρους τοῦ Γένους τὴν προσήκουσαν εὐγνωμοσύνην εἰς τοὺς συνδρομητὰς.

Ἄν δὲ ὁ Δ. Ἐ. ἀπότινος χρόνου ἔλαβε βελτίωσιν τινα, ἢ ὄχι, τοῦτο ἄς κρίνωσιν ἄλλοι. Ἄν εὖρου ὅμως μεταβολὴν τινα ἐπὶ τὸ κρεῖττον, ταύτην ἄς μὴ ἀποδώσωσιν εἰς ἡμᾶς ἡμεῖς, καθὼς καὶ ἄλλοτε ἐκηρύξαμεν, οὔτε ἡμεῖς, οὔτε δύναμεθα νὰ εἴμεθα, παρὰ μέσον ἐκδόσεως ἄς τὴν ἀποδώσωσιν εἰς τοὺς Λογίους τοῦ Γένους, ὅσοι, ὄχι μόνον τὸ καθ' ἑαυτοὺς δὲν μένουσιν ἀδιάφοροι εἰς τὰ ἀφορώμενα τὸ ἔθνος, ἀλλὰ καὶ συνεισφέρουσιν εἰς αὐτὰ τὸ κατὰ δύναμιν ἑκάστος. Ὁμολογοῦμεν καὶ εἰς αὐτοὺς σήμερον δημοσίως χάριτας, καὶ τοὺς παρακαλοῦμεν νὰ σώζωσι καὶ εἰς τὸ ἐξῆς τὰ αὐτὰ φρονήματα περὶ τοῦ Λογίου Ἑρμοῦ, νὰ τὸν θεωρῶσιν ὡς κοινὸν κτήμα, καὶ πρὸς βελτίωσιν αὐτοῦ συνεργαζόμενοι, νὰ μᾶς σέλλωσιν, ὅσῳκις εὐκαιροῦν, διατριβὰς καὶ εἰδήσεις ὅποιας δῆποτε ὕλης δύναται καὶ κρίνουσι κοινωφελεῖς.

Ἡ ἐτήσιος τιμὴ μένει ἡ αὐτὴ, δηλ. δέκα φιορίνια εἰς εἰκοσάρια διὰ τοὺς ἐν Βιέννῃ συνδρομητὰς, καὶ δάδεκα διὰ τοὺς εἰς ἄλλα μέρη κατοικοῦντας, ὅπου ἡ Κ. Β. Πόσις ἀναλαμβάνει τὴν μετακόμισιν.

Ἐν Βιέννῃ, 1817. Ὀκτωβρίου 1.

οἱ Ἐκδότες:

Θεόκλητος Φαρμακίδης.
Κωνσταντῖνος Κοκκινιάκης.

σθῆ τὴν Ἱατρικὴν, τὰ ὕδατα αὐτῶν, τὴν ποιότητα τῆς γῆς, καὶ τὴν διαίταν τῶν ἐγκατοίκων, διότι ἄν τις ἤξεύρῃ καλῶς ὅλα ταῦτα, ἢ τὰ περισσότερα, θέλει γνωρίσει εὐκόλως καὶ τὰς ἐγχωρίους νόσους, καὶ τὰς κοινὰς εἰς ὅλον τὸν τόπον, ὡς δὲν θέλει ἀπορεῖ μῆτε σφάλλει εἰς τὴν Θεραπείαν τῶν νόσων, ἀλλὰ θέλει δυνηθῆ με τὸν καιρὸν νὰ προβλέψῃ ποῖαι ἀρρώστιαί μέλλουσι ν' ἀκολουθήσωσι κοινῶς εἰς τὴν πόλιν κατὰ τὸ θέρους ἢ τὸν χειμῶνα, καὶ τὸν κίνδυνον ἰδιαιτέρως εἰς ἕκαστον, ἐξ αἰτίας τῆς μεταβολῆς τῆς διαίτης. Ἐπειδὴ, ἠξεύρων τὴν μεταβολὴν τῶν ὡρῶν καὶ τὴν ἀνατολὴν καὶ δύσιν τῶν ἄστρων, καὶ τὸν τρόπον καθ' ὃν ἕκαστον τούτων γίνεται (α), θέλει δυνηθῆ νὰ προβλέψῃ ὅποιον ἔσται τὸ ἔτος. Τοιοῦτοτρόπως ἐρευνητῶν καὶ προγινώσκων τοὺς καιροὺς θέλει δυνηθῆ νὰ δώσῃ τὴν ὑγείαν εἰς τοὺς νοσοῦντας, καὶ νὰ μετέρχεται ὀρθῶς τὴν τέχνην.

Εἰς τὸ δεῦτερον Κεφάλαιον ὁμιλεῖ περὶ τοῦ κλίματος, τὸ ὅποιον παρατηρεῖ τετραπλῶς, κατὰ τὴν διάφορον τοπογραφικὴν θέσιν, καὶ ἄ, τὴν μεσημέρινην καὶ ὑγρὰν· σημειοῖ τὴν δύναμιν ταύτης τῆς θέσεως, ὡς πρὸς τὴν ποιότητα τῶν ὑδάτων, τὴν κρᾶσιν τῶν ἐγκατοίκων ἐν γένει, καὶ τὰς ἐπιπολαζούσας νόσους τῶν γυναικῶν, τῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν παιδῶν.

β'. Τὴν ἀρκτῶαν καὶ ξηρὰν θέσιν, τῆς ὁποίας παρομοίως διατρέχει ὅλα τὰ ἄρβρα, ὡς εἰς τὴν πρώτην.

γ'. Τὴν πρὸς τὰς ἀνατολάς τοῦ ἡλίου· αὕτη εἶναι ἡ ὑγιεινότερα, ἐπειδὴ ἔχει μετριώτερον τὸ, τε ψῦχος καὶ τὸ θερμόν· ὁμιλεῖ περὶ τῶν αὐτῶν, ὡς ἀνωτέρω, προσθέτων,

(α) Ἄς μὴ νομισθῆτις ὅτι ὁ Ἰπποκράτης ὑπέπεσον ἐνταῦθα εἰς ἀστρονομικὰς τερατολογίας. Οἱ παλαιοὶ ἐθεωροῦσαν τοὺς ἀστέρας, ὡς σημεῖα μένον μεταξύ τῶν διαφόρων ὡρῶν τοῦ χρόνου, καὶ μόνον ὡς ἔχοντα μετεωρολογικὰ τινα φαινόμενα πρόδρομα, συντροφεύοντα, καὶ ἐπόμενα, τὰ ὅποια κατὰ τὴν πολυχρόνιον πείραν καὶ παρατήρησιν ἐφάνερωναν τὰς μελλούσας χρονικὰς ὥρας. Οὕτω, λέγου χάριν, ὁ Ἀριστοτέλης λέγει περὶ τοῦ Κυυδῶς, ὅτι ἡ ἀνατολὴ καὶ δύσις τούτου τοῦ ἀστέρος εἶναι, οἷς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐπικίνδυνος, διότι ἕκαστη συμβαίνει κατὰ τὴν μεταβολὴν τοῦ χρόνου, ἤγουν ἢ πρώτη τὸ θέρους καὶ ἢ δευτέρα τὸν χειμῶνα. Ἴδε τὴν Γερμανικὴν μετάφρασιν τοῦ Ἰπποκρατικῆς συντάγματος. Σελ. 61.

ὅτι αἱ γυναῖκες αὐτόθι εἶναι ἀρικύμονες καὶ τίκτουσιν εὐκόλως.

δ'. Τὴν πρὸς τὰς δυσμάς κειμένην, ἣτις εἶναι ἡ νοσερωτέρα, παρατηρεῖ τὰ αὐτά.

Εἰς τὸ τρίτον Κεφ. ὁμιλεῖ περὶ ὑδάτων· διηγεῖται ποῖα εἶναι νοσώδη καὶ ποῖα ὑγιεινότερα, καὶ ὅσα καλὰ ἢ κακὰ ἐξ αὐτῶν προέρχονται, ἐπειδὴ ἔχουν πολλὴν τὴν εἰς τὴν ὑγείαν ἐπιβροήν. Καὶ πρῶτον μὲν περὶ τῶν κατὰ γῆν ὑδάτων, τὰ ὅποια διαιρεῖ εἰς ἐλώδη καὶ ζάσιμα καὶ λιμναῖα· ὁμιλεῖ περὶ τῆς νοσερᾶς φύσεως αὐτῶν εἰς τοὺς ἀνδρας, γυναῖκας, καὶ παῖδας, εἰς νέους ἀνδρας, καὶ γέροντας, δι' ὅλου τοῦ χρόνου ἐν γένει, καὶ μερικῶς δι' ἐκάστης αὐτοῦ ἡμέρας. Εἰς τὰ ἐκ πετρῶν πηγαῖα, τὰ ὅποια ὀνομάζει σκληρὰ. Εἰς θερμὰ καὶ μεταλλώδη· ταῦτα εἶναι σκληρὰ καὶ καυσώδη, διότι ἀπὸ βίαν τοῦ θερμοῦ γίνονται. Εἰς τὰ ἀπὸ ὑψηλῶν χωρίων καὶ λόφων γενηρῶν· αὐτὰ εἶναι γλυκὰ καὶ λεπτά, ὅθεν καὶ ἄρισα· ὅσα ὁμῶς εἶναι ἀλυκὰ καὶ ἀτέραμνα καὶ σκληρὰ εἰς τὸ πίνειν δὲν εἶναι καλὰ, εἶναι μ' ὅλον τοῦτο ἐπιτήδεια εἰς πολλὰς κρᾶσεις καὶ νόσους, περὶ τῶν ὁποίων ὁμιλεῖ. Τὰ ἄρισα αὐτῶν εἶναι ὅσα ἔχουν τὰς πηγὰς πρὸς τὰς ἀνατολάς τοῦ ἡλίου, δευτεραῖα δὲ τὰ μεταξὺ ἀνατολῆς καὶ δύσεως, καὶ περισσότερο τὰ πρὸς τὴν ἀνατολήν· τρίτα εἶναι τὰ μεταξὺ τῶν δυσμῶν, χειρότερα ὅμως τὰ πρὸς τὸν νότον, καὶ ταῦτα εἰς μὲν τοὺς νοτίους εἶναι πάνυ πονηρὰ, εἰς δὲ τοὺς βορείους ἀμείνω. Διδάσκει τὴν χρῆσιν αὐτῶν. — Περὶ τῶν ἀτμοσφαιρικῶν ὑδάτων· διαίρεσις αὐτῶν εἰς ἀπὸ βροχῆς καὶ χιόνος· ἐξηγεῖ τὴν ἀρχὴν αὐτῶν καὶ τὴν αἰτίαν, δι' ἣν ταῦτα εἶναι ἐλαφρότατα, γλυκύτατα, λεπτότατα καὶ λαμπρότατα, ὅθεν ἐπομένως κάλλιχα· ἐξαιρεῖται ὁμῶς τὸ ἀπὸ χιόνος καὶ κρυζάλλων νερὸν, τὸ ὅποσον δὲν εἶναι καλόν, ἐπειδὴ ὅταν ἀπαξ παγῆ, δὲν καθίσαται πλέον εἰς τὴν προτέραν φύσιν.

Περὶ τῶν ἀπὸ ποταμῶν καὶ λίμνης καὶ μακρυνῶν τόπων· ἐξετάζει τὴν νοσερὰν φύσιν αὐτῶν, τὴν λιθιασιν, τῆς ὁποίας ἐξηγεῖ τὴν ἀρχὴν εἰς τοὺς ἀνδρας, γυναῖκας καὶ παῖδας, τὴν νεφρίτιδα, σραγγουρίαν, ισχιάδα καὶ κήλην.

Εἰς τὸ τέταρτον Κεφάλαιον ὁμιλεῖ περὶ τῶν ὡρῶν, τὰς ὁποίας θεωρεῖ ὡς ὑγιεινάς, ὅταν κατὰ φυσικὸν λόγον ἀλλήλοδιαδέχωνται, ὡς νοσερᾶς ὁμῶς, ὅταν ἀκολουθῶσι διά-

φοραι συζυγίαι αὐτῶν, ἐξ ὧν πηγάζουσι αἱ ἐπιδημικαὶ νόσοι. Ἐνταῦθα φέρει παραδείγματα, τοῦ μὲν ἕαρος α'. συζυγίαν τὴν βροχεράν καὶ νοτίαν, προηγούμενου ξηροῦ καὶ ἀπαρκτίου χειμῶνος· σημειώνει τὴν ἐπιβροχὴν ταύτης τῆς συζεύξεως εἰς τὰς ἐπομένους τοῦ χρόνου ὥρας, τοῦ θέρους δηλαδὴ καὶ φθεινοπώρου, β'. σύζευξιν τὴν ξηρὴν καὶ ψυχρὴν, προηγούμενου νοτίου καὶ θερμοῦ χειμῶνος· ἡ νοσερὰ φύσις ταύτης τῆς συζυγίας φαίνεται κατ' ἀρχὰς τοῦ αἵρος καὶ τὸ ἀκόλουθον θέρους.

Τοῦ δὲ θέρους α'. σύζευξιν σημειώνει τὴν βροχεράν καὶ νοτίαν, ἐπομένου βροχεροῦ καὶ νοτίου φθεινοπώρου, καὶ δευτέραν τὴν ξηρὴν καὶ ἀπαρκτίαν, ἐπομένου βροχεροῦ καὶ νοτίου φθεινοπώρου· αἱ φύσεις ταύτης τῆς συζυγίας φανερίζονται τὸν ἀκόλουθον χειμῶνα· αὗται δὲ εἶναι εἰς μὲν τὰς ὑγρὰς καὶ φλεγματώδεις κράσεις ὑγίειαι, εἰς δὲ τὴν χοληρικήν πολέμια.

Περὶ τῶν ἐπιτολῶν καὶ δύσεων τῶν ἄσρων, καὶ μάλιχα τοῦ κυνός, ἔπειτα τοῦ Ἀρκτούρου, πρὸς τούτοις περὶ τῆς δύσεως τῶν Πλειάδων, καὶ τῆς μᾶλλον ἢ ἥττον βλαβεραῆς ἐπιβροχῆς εἰς διαφόρους πόλεις, κατὰ τε τὴν θέσιν καὶ τὴν ποιότητα τῶν ὑδάτων αὐτῶν.

Εἰς τὸ πέμπτον κεφάλαιον ὁμιλεῖ περὶ Ἀσίας καὶ Εὐρώπης, καὶ ἀποδεικνύει πόσον διαφέρουσι ἀναμεταξύ των ταῦτα τὰ δύο ἔθνη καθ' ὅλα. „Τὴν Ἀσίαν δὲ (λέγει ὁ Ἱπποκράτης) πλείζον, φημί, διαφέρειν τῆς Εὐρώπης εἰς τὰς φύσεις τῶν ζυμπάντων, τῶν τε ἐκ τῆς γῆς φρομένων καὶ τῶν ἀνθρώπων· πολὺ γὰρ καὶ καλλίονα καὶ μέζονα πάντα γίγνεται ἐν τῇ Ἀσίᾳ ἢ τε χώρῃ τῆς χώρης ἡμερωτέρῃ, καὶ τὰ ἕβρα τῶν ἀνθρώπων ἡπιώτερα καὶ εὐοργότερα“. τούτων δὲ αἴτιον εἶναι ἡ κρᾶσις τῶν ὠρῶν. Παρατηρεῖ τοῦτα τὰ μέρη τοῦ κόσμου παραβάλλων μὲ τὴν Εὐρώπην, κατὰ τὸ κλίμα καὶ τὸ θερμὸν, κατὰ τὰ προϊόντα τῆς γῆς, καὶ κατὰ τὰ ἕβρα τῶν ἀνθρώπων· μερικώτερον δὲ ἐξετάζει τὴν μεσαίαν Ἀσίαν, ὅπου αὕτη ἡ σύγκρισις διαφέρει ἔτι μᾶλλον κατὰ τὴν ποιότητα τῆς γῆς, τὰ νερά, καὶ τὰ ἐντρεφόμενα κτήνη (αἰκιακά), κατὰ τοὺς ἀνθρώπους εἴς τε τὸ φυσικὸν καὶ ἠθικόν· τὴν διαφορὰν δὲ ταύτην ἀποδίδει εἰς τὸ κλίμα καὶ τὴν διοίκησιν.

Περὶ δὲ τῶν ἔθνων τῶν κατὰ δεξιὰν τῆς θερμῆς ἀνατο-

λῆς τοῦ ἡλίου μέχρι τῆς Μαιώτιδος λίμνης ὁμιλεῖ ἐν γέ-
νει, καὶ μερικῶς συγκρίνων δύο ἔθνη ἀναμεταξύτων, τοὺς
Μακροκεφάλους δηλαδὴ καὶ τοὺς κατοίκους ἐν Φάσι.

Ἐπιστρέφει πρὸς τὴν μεσαίαν, Ἀσίαν, καὶ ὁμιλεῖ ἐκτε-
ταμένως περὶ τῆς διαφορᾶς τοῦ ἠθικοῦ τῶν Ἀσιανῶν καὶ
Εὐρωπαϊῶν· τῆς διαφορᾶς δὲ αὐτῆς ἀποδίδει τὴν αἰτίαν εἰς
τὴν διαφορὰν τοῦ κλίματος καὶ τῶν νόμων, καὶ τοῦτο ἐπι-
βεβαιώνει μὲ τὸ παράδειγμα ἐκείνων τῶν Ἀσιανῶν ἔθνων,
ἅτινα ὁμοιάζουν μὲ τοὺς Εὐρωπαίους, διότι ὁμοίως αὐτοῖς
δεσποζονται, ἢ διότι εὐρίσκονται ὑπὸ τὸ αὐτὸ πλάτος μὲ
τὸ τῶν Εὐρωπαϊῶν.

Εἰς τὸ ἕκτον καὶ τελευταῖον Κεφάλαιον ὁμιλεῖ περὶ Εὐ-
ρώπης, καὶ ἐξαιρέτως περὶ τῶν Εὐρωπαϊκῶν Σκυθῶν, ἢ Σαυ-
ρομάτων, περὶ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, περὶ τοῦ ἀνδρείου χα-
ρακτῆρος τῶν γυναικῶν, καὶ τῆς ἐπικρατούσης συνηθείας νὰ
καίωσι τὸν ἑναυ μασόν· περὶ τῶν Σκυθῶν ἐν γένει, περὶ
τοῦ κλίματος καὶ τῶν ἐγκατοίκων, περὶ τῶν φυσικῶν καὶ
ἠθικῶν χαρακτήρων αὐτῶν, περὶ τῆς νομαδικῆς ζωῆς των κτλ.

Περὶ τῆς λοιπῆς Εὐρώπης, τοῦ κλίματος τῆς καὶ τῶν
ἐγκατοίκων, οἵτινες διαφέρουσι τῶν Ἀσιανῶν κατὰ τε τὸ
φυσικὸν καὶ ἠθικόν· ταύτην δὲ τὴν διαφορὰν ἀποδίδει εἰς
τὴν τοῦ κλίματος διαφορὰν, καὶ τῶν τοπικῶν νόμων, καὶ
τοῦτο ἐπιβεβαιώνει διὰ τῆς μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν Εὐρω-
παίων ἠθικῆς καὶ φυσικῆς διαφορᾶς, τῆς ὁποίας αἴτιον νομί-
ζει, τὴν ὄρεινὴν καὶ τραχεῖαν καὶ ὑψηλὴν καὶ ἀνυδροῦν χώ-
ραν, καὶ τὴν κοίλην καὶ λειμακάδην, τὰ τε πνιγηρὰ καὶ θερ-
μὰ πνεύματα· σημεῖοι οὖν τούτων τὴν εἰς τὸν ἀνθρώπου
κατὰ τὸ ἠθικὸν καὶ φυσικὸν ἐπιβροῦν, καθὰς καὶ τὴν τῆς
ὑψηλῆς, ἀνύδρου καὶ ψιλῆς χώρας, τὴν τῆς παχείας, μαλθα-
κῆς καὶ ἐνύδρου, καὶ τὴν τῆς ψιλῆς, ἀνωρύχου καὶ τραχείας
κ. τ. λ.

Ἐκ τῶν περιεχομένων συνοπτικῶς ἐν ταύτῃ τῇ ἀναλύ-
σει, φαίνονται τὰ ὅσα ἀξιόλογα καὶ περιεργὰ ἐμπεριέχει
τὸ περὶ ἀέρων, ὑδάτων καὶ τόπων σύνταγμα· τὸ ὁποῖον οἱ
σοφοὶ κριτικοὶ ἄνδρες τῶν διαφόρων φωτισμένων ἔθνων ἔκρι-
ναν ὠφέλιμον καὶ ἀναγκαῖον ὄχι μόνον εἰς τὸν ἰατρὸν, ἀλ-
λά καὶ εἰς τὸν ἰσορικοῦν, κοσμογράφον, καὶ πολιτικόν, διὰ
νὰ δανεισθῆ ἕκαστος ἐξ αὐτοῦ τοὺς καιῶνας καὶ τὴν βᾶσιν

τῆς ἐπισήμηστος, καθὼς ἔκαμεν ὁ περιβόητος Μοντέσκιος, ὅς τις δὲν ἤθελεν ἀναμφιβόλως ἐλαττώσει πρὸς οὐδὲν τὴν ὑπόληψίν του, ἀνίστως μετα παρρησίας ἐφάνερον τὴν πηγὴν, ἐξ ἧς ἔλαβε τὴν ἰδέαν καὶ βάσιν τοῦ εὐφρεσάτου καὶ ἀξιολογητάτου συγγράμματός του (L'esprit des Loix).

Ὅτι ὁ Ἴπποκράτης εἶναι ὁ κάλλιστος ὁδηγὸς εἰς τοὺς μέλλοντας νὰ τελειοποιήσωσι τὴν τῆς παρατηρήσεως Ἰατρικὴν, τὰ καλῆτερα Πανεπιστήμια τῆς Εὐρώπης δὲν ἀμφιβάλλουσι πλέον. Ἡ ὑγιὴς κρίσις αὐτοῦ καὶ ἐλευθέρως πάσης δεισιδαιμονίας, ἡ καταφρόνισις τοῦ πλοῦτου, ὁ θυμὸς τῆς ἐλευθερίας ἔρωσ, ἡ ἀποστροφὴ τοῦ μίσους καὶ τοῦ φόβου, καὶ πάσης ματαιίας θεωρίας, καὶ ἡ πολλὴ ὀξύνοια εἰς τὸ νὰ φθάσῃ ἀπὸ ἰσορίας μερικῶς τῶν νόσων εἰς γενικωτέρας ἰδέας καὶ ἀληθείας ἀφοριστικῶς, ἐπιβεβαιουμένης εἰς τὸ μετέπειτα ἀπὸ τὴν αἰώνιον πείραν· ἰδοὺ τὰ σπάνια προτέρηματα τοῦ δαιμονίου τούτου ἀνδρός, τὰ ὅποια χαρακτηρίζουσι τὰ γνήσια συγγράμματά του, καὶ κατ' ἐξοχὴν τὸ παρὸν, ὅπου εἴλκυσεν, ἐλκύει, καὶ ἐλκύσει, τὸν θυμασμόν, τὸ σέβας, καὶ τὴν λατρείαν τῶν σοφῶν ἀνδρῶν· ἀλλ' ἐπειδὴ αὐτὰ ταῦτα τὰ ὑψηλὰ πλεονεκτήματα εἰς μὲν τοὺς ἐναρέτους ἐξάπτουσι θεῖον ζῆλον καὶ εὐγενικὴν ἀμιλλαν, εἰς δὲ τοὺς κακοήθεις αἰσχροὺς ζηλοτυπίαν καὶ αἰσχροτέρον φόβον, εὐρέθησαν μὲν πολλοὶ τοῦ Ἴπποκράτους ζηλωταὶ, δὲν ἔλειψαν ὅμως καὶ τινες φθονεροὶ. τῶν ὁποίων οἱ περιφημότεροι παρὰ τοῖς Ἀρχαίοις ἦτον ὁ Θεσσαλος (οὗτινος τοὺς ὀπαδοὺς ἀνόμαζεν ὁ Γαλιηὸς, Θεσσαλείους ὄνομα) καὶ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας ὁ κατὰ πάντα μιμηθεὶς τὸν Θεσσαλον τοῦ ἀντιερεθιστικοῦ ὁ αἰρεσιάρχης, ὅς τις διὰ νὰ ἐκπλήξῃ τὸν κοινὸν λαόν, καὶ ἐφέλξῃ τὸν θυμασμόν του καὶ ἔπαινον, διότι ἀνεδείχθη ἄξιος, ὡς αὐτὸς νομίζει, νὰ ἀμαυρώσῃ δόξαν σεραωμένην πρὸ πλείου ἢ 22. ἑκατοῦταετηρίδων, ἔβαλεν ἐπὶ τούτῳ ὅλας τὰς ἀναπτύξεις τοῦ ἄλλως ὄχι εὐκαταφρονήτου νοός του, διὰ νὰ συνθέσῃ διατριβὴν „*Sur preteso genio d'Ippocrate*“, καὶ διὰ νὰ ἀποδείξῃ ὅτι τὸ σπάνιον προτέρημα τῆς παρατηρήσεως εἰς τὴν Ἰατρικὴν, ἀφ' ὅτου αὕτη ὑπάρχει, μόνον εἰς αὐτὸν ἐδόθη. Ἐπρεπε λοιπὸν κατὰ τὴν φαντασίαν του ὅλοι κεχηνότες νὰ τὸν θυμάσωσιν ὡς ἀπὸ τρίποδος ὀμιλοῦντα, καὶ νὰ ὑπολάβωσι τὸ σύσημά του περὶ ἀντιερεθιστικοῦ ὡς τὴν φι-

λοσοφικὴν πέτραν· τὸ ἀποτέλεσμα ὅμως ἔτο πάντῃ διαφο-
 ρετικὸν ἀφ' ὅτι ἤλπιζεν, ἐπειδὴ ἀντὶ χειροκροτήσεως καὶ
 ὕμνων, ἔλαβεν ἐκσυρισμούς καὶ ὄνειδισμούς, ὥς διακόπ-
 των τὸν λόγον ἐξιάσθῃ νὰ καταβῇ ἀπὸ τῆς καθέδρας, ἐπὶ
 τῆς ὁποίας τόσον θαυμασίως ἐρητόρευε. Μόνον ὁ σοφὸς με-
 ταφραστὴς τοῦ παρόντος Ἱπποκρατικοῦ συντάγματος ἠμπο-
 ροῦσε νὰ τὸν γλυτώσῃ ἀπ' αὐτὸν τῆς ἀτιμίας τὸν θρίαμ-
 βον, ἀνίσως ἐτύπανεν ὀλίγους χρόνους πρότερον τὸν σοφὸν
 πρόλογόν του καὶ τὰς ἀξιολόγους ὑποσημειώσεις του, διότι
 ἤθελε τὸν ἀπαυδῆσαι νὰ ἐπιχειρισθῇ καὶ ἐκτελέσῃ τὸν σκο-
 πόν του.

Εἰς τὴν δευτέραν ἔκδοσιν ταύτην λέγει ὁ Κ. Κοραΐς,
 ὅτι ἡ συγκαταβατικὴ κρίσις τοῦ Γαλλικοῦ Πανεπιστημίου,
 τὸ ὅποιον ἔκρινε τὴν πρώτην ἔκδοσιν ἀξίαν τοῦ προβληθέν-
 τος ἀπὸ τὸ Κράτος δεκαετηρικοῦ βραβείου, τὸν ὑποχρέωσε
 νὰ φροντίσῃ ὀρθωτέραν τῆς πρώτης ἄλλην ἔκδοσιν· ἀλλ' ἐ-
 πειδὴ αὐτὴ χρειάζεται μακροτέραν μελέτην, ἔκρινε νὰ ἐκ-
 δώσῃ εἰς τὸ μεταξύ τὸ κείμενον μόνον μὲ τὴν Γαλλικὴν με-
 τάφρασιν, εἰς χάριν τῶν ὁμογενῶν νέων, ὅσοι ἀσχολοῦνται
 εἰς μάθισιν τῆς Ἱατρικῆς· ὅθεν ἐπρόσθεσε καὶ προλεγομέ-
 νων σελίδας κς· πρὸς τοὺς σπουδάζοντας τὴν Ἱατρικὴν νέους.
 Δι' αὐτῶν κοινοποιεῖ μεγάλου ἱατροῦ συμβουλᾶς, τοῦ Ἱππο-
 κράτους, „Εἶναι εὐτυχεῖς (λέγει) ὅσοι νέοι ἔχουσι πρὸ ὀφθαλ-
 μῶν λαμπρὰ διαγωγῆς παραδείγματα· ἀλλ', ὅταν ἴναι καὶ
 συγγενικὰ, ἡ εὐτυχία γίνεται διπλῆ, ἐπειδὴ αὐξάνει τὴν
 ἐλπίδα, νὰ ἐξομοιωθῶσι μὲ μεγάλους ἀνδρας, καὶ ἐμπνέει
 τὸν σωτήριον φόβον μὴ φθάσωσιν ἀλλογενεῖς ἄλλοι, καὶ
 τῶν ἀρπάσωσιν ἀπὸ τὰς χεῖρας, ὡς διαδόχων ἀναξίων, τό-
 σον πολῦτιμον κληρονομίαν“. Ὁμιλεῖ ἔπειτα διεξοδικῶς πε-
 ρὶ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ Ἱπποκράτους, τὸ ἔσοπον τοῦτο τεμά-
 χιον εὐρίσκεται ὅλον εἰς τὸν Α. Β. 1817. ἀριθ. ια. ὑπὸ τὸ
 ἄρθρον: Παρατηρήσεις εἰς τὴν Ἱστορίαν τῆς ἀρχαίας Ἀγυρ-
 τείας ἐκ τῶν προλεγομένων πρὸς τοὺς νέους ἱατροὺς Ἑλλη-
 νας ἀπὸ σελ. 240. μέχρι 251. Μετέπειτα ἐξακολουθεῖ τοιου-
 τοτρόπως, „Ἡ ἀρετὴ ἀπ' ὄντινα ἐνεργῆται, εὐρίσκει πάντο-
 τε τὸν ἀξίον αὐτῆς ἐπαινον· ἀλλ', ὅταν τις τὴν ἐνεργῇ μὲ
 καταφρόνησιν παντὸς ἄλλου κέρδους, ὅτι δὲν ἔχει κεφάλ-
 λαιον τὴν ἀρετὴν, ὅταν σκοπὸν αὐτῆς ἄλλον δὲν ἔχη, πα-